

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(1)

గుడివాడ పాతకాల, కిరీతము లగు ద్రోణాదుల శోభనాద్రి నాయుడుగారు:—గుడివాడలోని పాతకాలకును యూనియనులకును మూల పురుషులను, ఉన్నతాదర్శవీయమును, అమితశివ్యవాత్సల్యమును ఆగు ద్రోణాదుల శోభనాద్రి నాయుడుగారు తత్పాతకాలకు నుమారు 25 వత్సరముల ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండి ఏప్రిల్ 11 వ తేదీ రాత్రి పరమపదము నొందిరి.

గోదావరిజిల్లా పత్రికొండగ్రామంలో గతనెల 28 తేదీన కిడింగురూపులలో కర్నూలునుండి యేతెందిన బాలకవి శతావధాని దోమా శంకటస్వామి గుప్తగారు అనీష్టాంటు యిస్పెక్టరు అఫ్ స్కూల్స్ వాసుకేశకాశ్రీగారి యాధిపత్యముక్తింద, నొక శతావధాని సభ నామించిరి. పద్యములు వ్యాసయోగములు, భారణ యద్భుతము. వైపుటి ప్రశంస వీయము. అశుభారణాచిక్షేపము. 15 నిమిషములలో 20 పద్యములను చెప్పిరి. తెనుగున హస్తహండుపరికరము శేషిగారు యొక్క విచిత్రతయు సభియందు మిక్కిలియుగా నుండెను. సభవారి తరపున, తనవీలువారుగారు అవధానిగా 116 లను కాలవను ఒనుంగునటుల చెప్పిరి.—భావభీమాని.

విశాఖొండ పురమండలి అయదవబార్డు సక్రమర్తి కట్టా భీషిక పతనమందిర తృతీయ వార్షికోత్సవము గతనెల 26 వ తేదీ, శనివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు బోర్డుమిడిలో నుగ్గాల్ హాలులో ఏకా లక్ష్మీవరసింహం వంటలు ది. ఎ. వి. యల్ గారి అగ్రాసాధ్యక్ష్యము క్రింద జరిగెను. రెవరెండు జె. యె. కర్తిసు రొరగారు “అమెరికాదేశములో సంఘనిర్ణయము” అను అంశమునుగురించి, వారు హులులయ్యెను, ఆంధ్రమున బహు రసవంతముగను, నులభతైలిని, వ్యాకరణ యుక్తముగను ఉపయోగించిరి. తరువాత, గుంటూరుటవుక్ ప్రొముగ్గాలులో సంస్కృతోపాధ్యాయులను, శతావధాని అనుగు బ్రహ్మశ్రీ కాళి కృష్ణదాస్యవారు “మతియు, సంఘ సేవలకు గల పరస్పరసంబంధము”ను గురించి దీర్ఘపద్యా సము గావించిరి.

గుంటూరు అల్లెటిల్ అసోసియేషన్ ప్రార్షిల్లు పంఢెములు:— “ఈసంవత్సరం మే నెల ఆఖరు వారములో గుంటూరు అల్లెటిల్ అసోసియేషన్ వారి యాజమాన్యము క్రింద ఉభయకక్షల యందును చేరి 12 మెంబరులు మాత్రము అడగల ఫట్ బాల్ పంఢెములు జరుపబడును. రాజధాని అందును మైసూరు, మైదరాబాదులు అందును యందును నారందకును పోటీలకు రావచ్చును. రెండు నాయుల ప్రజేతరుమును చేర్చి మే నెల 18 తేదీలోగా కార్యదర్శిగారికి దరఖాస్తులు పంపవలయును. భావనసతి ఉచితముగా యేర్పాటు గావించబడును. ఇతర విషయములను తెలియగోరువాడు కార్యదర్శిగారికి వ్రాయవలయును. జనమందిర టీకుకు ఒక శోలింగు వెండిపెట్టున్ను, ప్రత్యేకముగా పతకములున్న యివ్వబడును. ఆఖరు పంఢెములో అపజయముపొందిన టీకుకు శోలింగు వెండి గిన్నెయన్ను యివ్వబడును. ఆ సమయమున తృప్తుతమందుగాని లేక రెండుసంవత్సరముల క్రిందటివరకుగాని విచార్యముగా నుండువాడు చేరగల కుస్తీ పంఢెములు కూడ జరుగును. జయించినవారికి 20 రూప్యముల విజయగల వెండి గిన్నెయన్ను, వెండిపతకమున్ను ఆఖరున అపజయము పొందిన వారికి వెండిపతకమున్ను యివ్వబడును”

కైలాస తాలూకా కల్లిండిను ప్రాంతపు జనలు తిరుటకు దిండి, కట్టుటకు బట్ట, త్రాగుటకు మంచినీళ్లు లేక మిక్కిలి బాధపడుచున్నారు. గత సం వత్సరము కాల్యల వెంట నీరురాక కంటకు బొత్తిగా పాడైనది. కూలికాలి చేసి జీవించుటకు మంచికూలి గిట్టు పనులు లేవు. సర్కారు వారు కలవుపనులు కొన్ని యీ ప్రాంతములందు ప్రారంభించిన యెడల పాటకపు జనలందరు కూలిచేసికొని జీవించుటకు మిక్కిలి బీషగ నుండును. ఈ సీమగ్రామములలో మంచినీళ్లు వసరులు బొత్తిగా లేవు. తాలూకాబోర్డువారు చెరువులను గాని, నూతులనుగాని త్రవ్వించుటలేదు. వర్ష కాలము, వేపని కాలము ఒక్కవిధముగనే నీళ్లు ఇబ్బంది పడుచున్నారు. ధాన్యము గ్రామములలో దొరకుటలేదు. ఎక్కడెక్కడను దొరకినను బస్తా 1 కి రు 7 లు వైసి అమ్ముచున్నది. కిరసనా యిలు సేన 1 కి 8 అణాలు మొదలు 8 అణాల వఱకు అమ్ముబడుచున్నది. బట్టలు బహుమియుగ నున్నవి. ఈ ప్రాంతములో వీరజలు, మాఖ్యముగా పంచములు, ఎక్కువ కనున్నారు. వారికి భూవసతులు లేవు. వారి మాటలు గ్రామస్థులు అలకింపరు. వారిరుద్ధిని గూర్చి తెలుపువారెవరు లేరు. వారు ఉద్యోగస్థులను జూచి భయపడెదరు. వారియింట్లు తినిభో చేయించినయెడల వారి నిశస్థితి తెలియును. కాబట్టి కొంతనమువారు కలవు పనులను స్థాపించి మంచికూలి గిట్టెట్టు చేసినయెడల పాటకపు జనము కొంతకాలము నఖముగా జీవించును. మంచి నీటికగునికి ఇదిగఱకు గల చెరువులను మరమ్మతు చేయింపవలయును అని కోరుకొల్లులో ప్రజారు గ్రంథాలయకార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

నెల్లూరుతాలూకా అల్లూరుగ్రామములో కృష్ణపతన మందిరమునకు గతనెల 26 ది సాయంత్రము 5-45 గంటలకు నేను నాన్నేహితులు ఇంకను కొంతమంది వైశతనమందిరమునకు పోయియుండి వారాపత్రికలను, పుస్తకములను చూచుచుంటితి, వై పతనమందిరమునకు పాలకులుగా నుండు వారు కలియవారలను 6 గంటలు అయినది చదువవచ్చినవారంతయు బయట పోవలయును అని వెద్దకేలు వినిపించరిచ్చి నది. అంతట మేము 2 నిమిషములు నిదానించి ఆధ్వని అలకించితిమి. తర్వాత తక్షణం మందిరము నుండి వెడలునట్లు మల్లి వివనాయెను. వెంటనే యీవల వచ్చితిమి. మన యీ నాగ రక ప్రపంచమునందు ఆ నేనులు పతనమందిరములను స్థాపించి యున్నారు. సాయంత్రం 6 గంటలకే బయటపోవలసివదని అజ్ఞ లాసగువారు ఉండరు. ఎక్కడెక్కడ ఉన్న పతన మందిరములకు కూడ ఉద్యోగ గర్భులకేమి, అనుద్యోగ గర్భులకేమి, భూస్వాములకేమి, కృపసాయదార్లకేమి, కలియకుట పతనమందిరములకు పోవదగిన సమయము సామాన్యముగా సాయంత్రం 6 గంటలకు మొదలు 8 గంటలవఱకు అయిన నుండవలయును. అటులుగాక తిద్దియధ్యముగా ముగ్రామంలో నున్న పతనమందిరమునకు 6 గంటలకు వైగా ఎక్కువ పో కూడదని నిషేధించుట పతనమందిరముయొక్క శ్రేయస్సుకు అనర్థకము. కాబట్టి పాలకులుగాని, దాతగాని తక్షణ మి నడవడిక తొలగించి సర్వజనోపయుక్త మగు మంచి కాలమును నిర్దేశవలక రాత్రి 8 గంటలవఱకు పతనమందిరముకు పోయివారలకు ఆ కులాలమగునట్లు చేయవలసినది. అని యొక పురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

ఫుల్లకా క్లౌజ్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది. క్లౌజ్ బర్ల యు 3-8-0. స్వాక్ యు 7, వాటర్ మెక్ యు 7-3-0, వాటర్ మెక్ (సేప్టికే నెల్సన్లింగ్) యు 10-8-0, కల్పాక్ 210 యు 4, అల్లెగొండ్రా యు 2-1-20 1514) గిరిజదర్శు, ప్లేమనర్స్ తిరుకల్గిక్కిటి, మద్రాసు.

అఖిలభారతదేశ గ్రంథాలయసభ

(మదరాసులో సమావేశము కావలెనని నూచింప బడుట)

గ్రంథాలయోద్యమమును ప్రత్యేకముగ స్వతంత్రపద్ధతులవై నడపింప వల్ల ననుసమస్య కొలది కాలముకుండి ప్రపంచ దృష్టి నాకర్షింపు చున్నది. ఈ విషయమున భారతదేశమున గూడ కొన్ని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. భారతదేశమున ఆధునిక గ్రంథాలయోద్యమము ప్రారంభమగుటకు శ్రీబ్రహ్మదా నైకాస్వగుగారు కారణభూతులు. పిమ్మట మైసూరు దర్బారు వారి యి త్నముల జేయ బొచ్చిరి. పును కొట్టలలో అనధికారుల నూలుమున పట్టి ట్ల గారములు వివిధ వ్యాపింపబడుచున్నవి. ఇచ్చటి గ్రంథాలయోధికారు లిదివరకు రెండు పర్యాయములు సుంకత్సర సమావేశముల గావించిరి. ఈ విషయమున వీరు కొంత ధనసహాయమును రాజువద్దనుండి బొందుచుండిరి. ఆంధ్రదేశమున నీ యుద్యమము పరివర్త్యముల క్రిందట నున్నది, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ యాజమాన్యమున పురోవృద్ధి గాంచుచున్నది. ఇంతేగాక, గ్రంథాలయములు వివిధప్రదేశముల యందు కూడ వివిధగ్రంథాలయము లగుచున్నవి.

భారతప్రభుత్వపు విద్యా కా శి వారు “అఖిల భారతదేశ గ్రంథాలయసభ” యను పేర నొక సభను జరిపిరి. కొన్ని ప్రధానాశ్రయములను వీర లంగీకరించిరి. ఇంతకంటె యీ సభా కార్యక్రమము జేజులకు లాభకారికాదు. పల్లెల యందును, మండలములయందును, కేంద్రగ్రంథాలయములను యేర్పరచు విషయమై యీ సభవారు మోచింపలేదు. ఈ సభవారు నుండితులకు, పరిశోధకులకును సౌకర్యముల నేర్పరచుట కుద్దేశించుచున్నారు గాన, జేజుల పురోవృద్ధి కువ కరించుటకు గాదని యీ సభా కార్యక్రమమునుబట్టి యీ హింపవలసి యున్నది.

గ్రంథాలయోద్యమము స్థానిక విషయముకాదు. బ్రిటిషు హిందూస్థానమును, స్వదేశసంస్థానములను యాయుద్యమ వ్యాప్తికి కలయు కార్యసాధనముల గనుగొను టవసరము.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసభలు అయిదు వత్సరములనుండి జరుగుచున్నవి. ఈ వత్సర మిసభ మదరాసు నగరమున కా హోవింపబడినది. ఈ సభ జూలై మూడవవారములో సమావేశమగునట్లు నిర్ణయింపబడినది. ఈసభలో పాటు అఖిల భారత దేశ గ్రంథాలయసభకుకూడ జరుపవలెనని అభిలాషయున్నది. గ్రంథాలయోద్యమ వ్యాప్తికి నలయుపద్ధతులవారము టయే ఈసభాదేశము. ఈ కనిని పెర చేర్చుటకుబూర్వము ఈ యుద్యమముయొక్క ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి విపుల సమాచారము తెలుగు టవసరము. ఈ విషయమున కృషిసూపువారి సమాచారముల వెలియజేయవలయును. కావున యిట్టి వారు మా కీవిషయముల వెలియబరచి, మాకు తోడ్పడవృత్తితులు.

ఈయుద్యమమున సానుభూతి కలవారు, తమ అనుభవములను సభయందు తెలుప ప్రార్థితులు. వీరు సభలో నుక వ్యాసముల నొసంగవచ్చును. ఇట్లు చేయదలచుకొనిన వారి క్రింది వారిలో నుత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపవలెను. ఈసభ విజయమునకు గూడ వీరు నూచనలను బంప ప్రార్థితులు.

ప్రతిస్టాపకులు:— రా|| బ|| కన్ననశ్రేష్టి, గొ. వి. ఎన్ శర్మ, ఎన్. గురుస్వామి శ్రేష్టి, కె. నాగేశ్వరరావు, ఎన్. వెంకటాచలం శ్రేష్టి గార్లు.

జి. వి. నుబ్రహ్మణ్యం, పి. సి. రామరావు గార్లు:— తాత్కాలిక కార్యదర్శులు.

కడపజిల్లా కోడూరు గ్రామములోనున్న శ్రీకృష్ణోదయ నిలయము తరపున 2-5-1919 తారీఖున శ్రీయుతక దర్శి గురవయ్యగారి ఆద్యక్షత క్రింద సభ జరుపబడి రాత్రి పాతకాల స్థాపింప బడెను. మదరాసులో నుండు శ్రీయుత దాక్తులు నాస్థాలం వెంకటస్వామి శ్రేష్టి గారు కలయు గ్రంథములు, వ్రాతపలకల నుదితముగ గొని వెట్టిరి. శ్రీయుతం వేదము శంకటకృష్ణ శర్మగా ఉచితముగ బాంధవ బోధించుచున్నారు. మ|| రా|| శ్రీ|| మాం|| గా|| వెంకటాద్రి శ్రేష్టి గారు కలయు ప్రోత్సాహ మొసంగు చున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా తెనాలి తాలూకా కొలకబూరు గ్రామములో స్థాపింపబడిన శ్రీ ఆంధ్ర గీర్వాణ గ్రంథ నిలయము యొక్క ప్రారంభోత్సవము 6-5-1919 తేదీన మహారాజరాజశ్రీ అయ్యదేవర కాశేత్వరరావు ది. ఎ. వి. యల్. గారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగెను.

బుర్రాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫీరంగి, అడక త్రిర మార్కుల సిగరెట్లు అందజేతన ప్రఖ్యాతిచెంద బడుచున్నవి. అందరికీ సరిపడునట్లు వెలులు నియమించబడినవి. కేలు పదార్థములు మిత్రములేనీ చెలుపబడలేదని పూచీగా చెప్పగలము.

ప్యాకెట్లు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫీరంగిమార్కుల మూడిరి పెట్టె 1-కి యు. 4-12-0.

అడక త్రిర మార్కుల గలది యు 3-14-0.

పాస్తేజి 0—9—0 ప్రత్యేకము.

వ్యాపారపు ధరలు మఱి ఇతరవిషయములు తెలియ గోరువారు యీ క్రింది చిటనమునకు వ్రాయవలయును. (1555)

పోస్టుబాక్సు నెం 87 పోల్ ఏజంట్లు : నెండ్లై ను లీన్, మదరాసు. స్వామి అందుకో,

కార్మిక సంఘము వారి సభ

జానువరము గారు ఉపన్యసించుట

ఈనెల 3-వ తేదీ సాయంత్రము 4-30 నిమిషములకు పెరబూరు వారకొండ లేబరు యూనియను ఆవరణలో చెన్నపురి కార్మిక సంఘము వారి సభ జరిగెను.

అనిలి సెంటమ్మగారు

లేబరు యూనియను సభ్యులు మ్రోడక కార్మికుల బాధలు తొలగించుట లేబరు పక్షములో బిసెంటు అమ్మగారి పలుకుబడి వినియోగింపబడిన దను నొక తీర్మానము ఉపపాదింపబడగా, ఆ పేర్ల నుడిచెను. రాజ్యాంగ సభలలో మీ ప్రాతినిధ్యమును మీ స్థితి చక్కబడును. మాఖ్యముగా ఆరసర మైకదిద్దె. ఆంగ్ల జేతముల ప్రజా సామ్యమునకు వోటు వచ్చుటకును విద్యావిహీనులై యుండిరి. కొన్ని సవర్ణముల తరువాత విద్యాభ్యాసము ఆమోదించబడెను. రాజకీయాధికారము వచ్చినప్పుడు విద్యయు అప్పుడేకప్పుడు విద్యవచ్చినప్పుడు సంఘములో ఉన్నతస్థానమును ఆక్రమించుటకు తగిన కృషి చేయును.

కార్మిక సంఘము వారి తరపున ఆంగ్ల జేతములో వాడియగారు పనిచేయునప్పుడు, జానువరము గారు లేబరు పక్షము వారును వీరికి తగిన సహాయము చేయవలసిన దను నొక తీర్మానము ఉపపాదింపబడెను.

జానువరము గారు,

లేబరు పక్షమునకును, కార్మిక సంఘములకును మివలెనే జెందిన మాకును, మీకును ఆశయములు ఒక విధముగానే యున్నవి. ప్రపంచములోని అన్ని భాగాలలో కార్మికుల ఆశయములు ఒకేరూపమును పొందియున్నది. ప్రపంచమందలి అన్ని భాగాలలోని కార్మికులను ఏకీభరించి, వికమత్వమును పనిచేయుట ధర్మము. మదరాసులో మీరు ప్రారంభించినటులనే 50 కంటర్ క్రిందట ఆంగ్ల జేతములో వ్యాపార సంఘముల ఉద్యమము బయలుదేరినది. మొదట ఈ యుద్యమమునకు పునాదు వేసినప్పుడు యజమానులు ఏమి చేయుటకును వీలులేక పోయినది. ఈ కార్మిక సంఘముల కార్యదర్శులను వారి కార్యాలయములలోకి రానియ్యరైరి. ఈ సంఘములో కార్మికులెవరైనను సభ్యులైనయెడల వారిని పనినుండి తొలగించుచుండిరి. వీరి ఫలితము ఏమనగా కొందరు తిండిలేక మౌనమున మృత్యువును. కాని కార్మికులకు ధైర్యము తగ్గలేదు. తమ యజమానులెట్టి కష్టములపాలు జేసినను, వారు ప్రేమయునియనునట్లు సభ్యులై ఈ నిర్మాణమును స్థిరపరిచిరి. ఈ పోరాటముయొక్క ఫలిత మేమనగా, నేటిదినమున యజమానులు కార్మిక ప్రతినిధులకు స్వాగత మిచ్చుచున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు గూడ కార్మిక ప్రతినిధులకు లా వొసగిరి. నూలుపడకు యంత్రము దగ్గలను నేత యంత్రముల దగ్గలను పనిచేయు కార్మికులు ఇప్పుడు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణములో పాల్గొనుచున్నారు. అందరును వికమత్వముగా నుండుట చేత, ఇట్టి ఘన కార్యములు చేయ వీలు అయినది. ఫ్యాక్టరీలలో అందరును కలసి పని చేసినట్లు, వికమత్వముతో స్వలాభమునకు పాలుబడవలసిన దని వారు గుర్తెరిగిరి. ప్రేమ యూనియనులలోను అట్టి రీతిగనే వారు వికమత్వముతో పనిచేసిరి. ఇతరులమీద ప్రాచీనమునైనయెడల జయము చేకూర దనియు ఎవరికి వారు ప్రయత్నించి కష్టపడినయెడల, బహుము చేకూరుననియు, ఇంత కాలమునుండియు, ఆంగ్ల జేతములో అనుభవములన్ని తెలిసికొంటిమి. ఆంగ్ల జేతములో ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసుగలదు. ఈ మహాసభ వారు నలుగురిలకుల ఏమిదీల మందిరి కార్మికులు తరపున పనిచేయుచున్నారు. ఈ సభయు మీ సభలెన్నో స్థాపించబడినది. వాడియగారిని ఈ ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసు వారు స్వాగత మిచ్చెను. ఆంగ్ల జేతములో మాయజమానులు పనివాండ్రెదగ్గటకువచ్చి, భారతీయ కార్మికులకు తక్కువ వేతనములుండుట చేత, మీరు మాకు క్రతువులని యు, ఇచట మీ స్థితిని చక్కబరుపవలసినదని మీరు కోరవచ్చుదు మీ యజమానులు ఆంగ్ల జేతపు కార్మికులు మీ క్రతువులని జెప్పుదురు. హిందూ జేత కార్మిక సంఘము తరపున ఆంగ్ల జేతమునకు ప్రథమ ప్రతినిధిగా వచ్చుచున్నారు. భారతీయ కార్మికులు ఆంగ్ల జేతపు కార్మికులకు క్రతువులు కారని వీరు స్పష్టముగా తెలియజేయుదురు. ఆంగ్ల జేతపు కార్మికులు భారతీయ కార్మికులు స్నేహితులు. వారి ప్రతినిధులు వాడియగారిని స్నేహితునిగా నెంచెదరు. వాడియగారు ఆంగ్ల జేతమున కేగినప్పుడు మీ

రాజకీయములను నిర్ణయిస్తాడు. ప్రభుత్వము వారుగాని, మీ యజమానులుగాని మీరు వారా జయముకలగ జేయుటకు మోపుచున్నారు. చిన్న భాగాలముగా విభజించబడుటకు, ఇట్టివాటిని సరకు జేయుక మీయొక్క లేబరు యూనియను సంఘమును బలమైన స్థితిలో నుంచుడు. ప్రభుత్వము వారు గాని, మీ యజమానులు గాని, వాడియగారు ఆంగ్ల జేతమునకు పోవుటకు అంగీకరింపరు. మేము స్వాగత మిచ్చుట అనగా, సోదర భావము వర్ధిల్లుట. ప్రపంచములోని అన్ని స్థలములందుండి కార్మికులను సోదర భావముతో వికమత్వముతో యున్నయెడల, ఏదొక్క క్షియను మనలను ఆనవించునరేదు. ఆంగ్ల జేతములోని కార్మిక పరిస్థితులను అవగాహన జేసికొనుటకును, లేబరు సంఘముల నిర్మాణముయొక్క అనుభవమును తెలిసికొనుటకును, మీ యూనియనులను పాశ్చాత్య పద్ధతులమీద బలపరుచుటకును, వాడియగారు ఆంగ్ల జేతములోని అన్ని భాగాలలోని క్రయాజము జేయుదురు. నేను వారితో కూడ నుండి అన్ని యావిపులముగా చెప్పెదను. ఎట్టి సందర్భమునం దైనను, ఎవరును మిమ్ము వేరు చేయకుండు నందురు గాక! ఎవరికిని భయపడకుడు, సంఘభావముతో పనిచేయుడు, ప్రభుత్వము వారికి గాని మీ యజమానులకు గాని భయపడకుడు. మీ రందరును వికమత్వముతో నున్నంత కాలమును మీరు జయము చేకూరును. హిందూ జేతము ఉన్నత స్థితిలో నుండు దినుము వచ్చును. మీ క్రతువులను మీరును ప్రతి స్త్రీయును, పురుషుడును, బాలుడును, నుభుడుగా జీవించు దినుము దూరముగా లేదు.

మదరాసు లేబరు సంఘము వారు వాడియగారు తమ ప్రతినిధిగా ఆంగ్ల జేతమునకు వెళ్లు సందర్భమున సన్మాన పత్ర మొసంగిరి.

వాడియగారు మీరు నాకు సన్మాన పత్రమును ఇచ్చి నందులకును, మీ ప్రతినిధిగా నన్ను ఎన్నికొని నాయుండు నమృతము ఉంచుందులకును నేను గుంతోపించుచున్నాను. నేను ఆంగ్ల జేతమునకు వెదలినప్పుడు లేబరు పక్షము వారితోను ప్రేమ యూనియనులతోను స్థితిని ప్రశంసించుట ప్రథమకర్తవ్యము. నేను ఆంగ్ల జేతమునకు వెళ్లుటకు చాలమందికి ఇరుటను ఇచ్చెను లేదు. మన పోరాటము ధర్మమైనది. ఈ పోరాటము యొక్క భర్తనసానము విజయమే. మీ తరపున నేను మీ ప్రతినిధిగా ముట్టాడునప్పుడు నేను ఆ నేక పోరాటములను సహజ వలసి యున్నది. మీగుల విక్రాంతి చెందిన బాంబాయి నగరము గులును, అనేక మిల్లుల యజమానులును, మా కంటుంబమునకు జెందిన వాడియగారు కొలది కాలముక్రింద ఆంగ్ల జేతమునకు వెదలిరి. మీరనేక మిల్లులకు ధైర్యులు, మిల్లుల యజమాని వీరు మనకు వ్యతిరేకములైన యుద్యమమునకు పాలు బడుచుండిరి. వీరి యుద్యమమును హిందూ జేత స్వరాజ్యమునకు క్రతువులుగా నున్న వారు తోడ్చుచుదురు. వీరు మన యుద్యమమునకు వ్యతిరేకముగా నుడివెరిసి లండనునుండి తంత్రి వారరత్నమిది. నేను ఆంగ్ల జేతమునకు వెళ్లు సంగతి కూడ ఆంగ్ల జేతమునకు తెలియ బరుపబడెను. మన స్నేహితుడు జానువర గారి సహాయమున మన మీ పోరాటములో జయము పొందగలము. ఇట్టి గొప్ప కష్ట కాలములో మిమ్ము నిచట వదిలిపోవుటకు భయపడుచున్నాను. ఆంగ్ల జేతమునకు వెదలినప్పుడు తప్పక తిరుగ వెనుకటి కష్టములు బయలుదేరును. నేను యిదివఱకు అన్నియు సలహా యిచ్చియున్నాను. జానువర గారు కూడ తిరుగ ఆనవించిరి. నేను భయపడిన యంత్రమును నివృత్తుటయొక్క జెప్పుచున్నాను. మీ రందరును వికమత్వముతో నుండునయెడల మీయొక్క వికలస్వభావములను ఆంగ్ల జేతములోని మన పని భగ్గుము చేయబడును. కడదిన పడునాలుగు నెలల నుండియు ఏర్పరచిన కార్మిక నిర్మాణమును భగ్గుము చేయుటకు అనేకులు ప్రయత్నించెదరు. ఎవరైనను మీరు ప్రార్థనము చేసిన ఎట్టి సందర్భమునందైనను సమ్మెకట్టెదరు. మంచి సదుపాయములను చేకూర్చుటకు సమ్మెకట్టవలసినదని కోరి, సమ్మెకట్టవలసిన స్థితి లేచుచుదురు. సమ్మెకట్టటకు తగిన న్యాయమైన కారణము ఉన్నను మీరు సమ్మెకట్టవలకు. మీ మార్గములో నున్న కష్టముల నన్నిటిని ఓర్పుతో ఓర్చుకొనవలసినది. మీ యజమానులు పనులు లేకుండు జేసినయెడల, మీరందరును వికమత్వముతో నిలబడుదురు. యూనియనుతో సంబంధము లేకుండు ఏ సదుపాయములు చేసినను అంగీకరింప వలదు. దుర్భరమైన స్థితిలోనికి వచ్చినయెడల, ఉపవాసమైనను చేయుడు, బిచ్చమైన ఎత్తికొనుడు. లేబరు సంఘముయొక్క పూర్వ స్థితికి వెళ్ళుడు. ఇంకను మీరు వ్యతిరేకింపవలసిన ఒకటిగలదు. వారు లేబరు యూనియను గుర్తించినను, కార్మికులుగాని లేబరు యూనియను ఉద్యోగులను గుర్తించరు. అదియును మీరు వ్యతిరేకింపవలయును. వారు వాడియగారిని అభ్యుత్పా

దుగా తీసివేయవలసిన దని అందురు. మీ రట్లు చేయవలదు. మీ రందరును నాయుండు విశ్వాసముంచి నందులకు చాల గుంతోపించుచున్నాను.

కార్మికులు ఇద్దరు లేబరు యూనియను తరపున తమ సమ్మెకమును వాడియగారియందు వెల్పుచు, వాడియగారిని జానువర గారిని, కల్యాణముందరము మొదలియారు గారిని పున్నమా లాంకపురుల జేసిరి.

సభా కార్యానంతరము లేబరు యూనియను పక్షమున, వాడియ, జానువర, కల్యాణముందరము మొదలియారు గార్లకు నందనము లర్పించబడెను.

విదేశ వార్తలు.

ట్రాంసు ఆట్లాంటిక్ వాయువిమాన సంచారము నెలదినముల వరకు ఆపుదలచేయుటకు నిశ్చయించబడినది.

లండను నందు తేయాకులు 4 1/2 లేదినండి వేలముల ద్వారా అమ్ముదురు.

లాస్ట్ మాంటాగు ప్రభువు గారు హిందూ జేతమునుండి లండను చేరిరి.

మానసియలను అలెగ్జాండరు రాంసే గారు పారిసు నా వికో వ్యాగులుగా నిశ్చయించబడిరి.

మే నెల 1 వ తేదీనాడు పారిసునందు అనుదినవ్యవహారము లన్నియు నాపుదల చేయబడినవి. ఆరాదు నగరమున నేమియు అల్లరులు జనగ గూడ దని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా ఈజిప్టుకు సంబంధించిన మట్టుకు మాత్రము ప్రతి దిగుమతి యెగువతులలో గల నిష్పంధములను ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారు తీసివేసిరి.

పారిశ్రామిక విచారణ సంఘము వారి మాచనల సంబంధమున ప్రభుత్వము వారు మాంటాగు గారికి రిపోర్టు బంపెదరని తెలియుచున్నది.

126 ఆద్యుత నివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సు గారి ఎల్జ్బ్రో ట్రానిక్ పెరల్స్ ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మొదలు విత్తుగా నుండుట, పనియందంతమాత్ర మిచ్చ లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము, కుక్కనట్టు మోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గునుస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రత్యక్షమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినము ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒక మారు పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0 40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! కురి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా నవీనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటోర్వ వాసనయును కలదు. ఆటోకహార్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము జాత్రిగా లేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి మైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత గుభుమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదురు. ఇతర వాసనలు యే జేసియుండినా యీ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒక బుడ్డికి వ్రాసి పంపుము. నెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 వి.సి. వార్డు ,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 రూ. 0-4-0 ,, 1/2 అవున్సు బుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము. ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బాంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ మే నెల 5-వ తేది

సోమవారము.

సంధిసమావేశము:

భేదాభిప్రాయము లంకురించుట

ఇంతవరకును, మిత్రమండలివారే సంధి సమావేశమున పాల్గొనుచు, జర్జనీకి వెలుపల వలసిన పరితులగూర్చి దీర్ఘముగ యోచించుచున్నారు. మిత్రమండలిదేశములలో చిన్న పెద్ద రాష్ట్రములన్నియు గలసి కొంతకాల మాలోచించినవి. పివిధరాష్ట్రములు గలసి ప్రపంచక్షేమ లాభములను స్వీయక్షేమలాభముల గూర్చి యోచించుచున్నపుడు పరిష్కరిభేదాభిప్రాయములు పొడనూపుట వింతలోనిది గాదు. అందుచే కాల హరణ మగుటయు సహజమే. కాని, బాల్టినియు, శత్రుదేశములలో వ్యాపించు చిహ్నములు గాన్పించుటచే, నట్టి స్థితి తీవ్రత జెందిననునుపే సంధిని ముగించుట శ్రేయస్కరమని మిత్రమండలివారు దలంచిరి. ఇంక కొరకై కార్యాలోచనసభ్యుల సంఖ్య కనిపించి నాల్గువరకు దగ్గించబడెను. పి రయినను తమ వనరులను త్వరలో ముగింతురని విశ్వసించితిమి. కాని, ఇటలీ సమస్య విషయస్థితి చెచ్చిపెట్టుచున్నది. సత్వరకార్యసానుకూలమున కభ్యంతరముల కల్పించుచున్నది. ఇటలీసమస్య ఎద్దియో క్లుప్తముగ వివరించెదము. సంగ్రామమునం దిటలీ ప్రవేశించకముందు, ఇంగ్లండు ప్రాంతములలో రహస్యపుసంధి జేసికొనెను. ఇది ఇండును యొడంబడిక యను పేర వ్యవహరింపబడుచుండెను. ఈ రహస్యపు సంధిలో నేమేమి యొడంబడిక లున్నవో ప్రపంచ మెరుంగదు. ఆయొడంబడిక నిపుడు చెల్లించవలయునని, ఇటలీ బలవంతపెట్టుచున్నది.

వైసి జెంటు విల్సనుగారు రూపొందించిన పదు నాల్గు సూత్రములందు, రహస్యపు సంధి కుదిరి రాదని యొక నిబంధనముండెను. నిజ మరసిన, రహస్యపు సంధియే ప్రపంచములో ననేకసంగ్రామములకు కారణమగుచున్నది. ప్రపంచమునకు వెల్లడిగాని సంధిచే, జాతులలో మనస్సుధలు క్రమక్రమముగ జెరిగి, ప్రజల సంగ్రామములకు చోటిచ్చుచున్నవి. ప్రపంచశాంతి శాశ్వతముగ నెలకొనుటకు, యొడంబడిక లన్నియు, బహిరంగముగ జరుగవలయును. నానారాష్ట్ర సమ్మేళన మిక ముందు ప్రపంచజాతుల వ్యవహారములను వివాదములను పరిష్కరింపఁజూచుటచే, రహస్య లోచనలకు గాని యొడంబడికలకు గాని తావుండ నేరకు. అట్టి యధికార మికముందు నున్నచో, సమ్మేళనము ప్రయోజనరహిత మగును. ఇటలీ తొ జరిగిన రహస్యసంధిని గుర్తెరుగక, అనేక జాతులు మిత్రమండలితో జేరినవి. రహస్యసంధి సభలగుచో, ఈ జాతులన్నిటికిని సన్మానము సంభవించక తప్పదు. ఎన్ని పథముల బోధించినను, ఇటలీ తనవల్తును విడనాడకుండుటచే, విల్సనుగారు ఇటాలియను సమస్య గూర్చి తమ గృహభిప్రాయమును బహిరంగ మందిరి. లన్ని రాష్ట్రములకును, అభివృద్ధికి సమానావకాశముల నొసగవలయునని, సంధిసమావేశోద్దేశము. ఇటలీ తనకు న్యాయముగ జెందవలసిన భాగములే గాక,

నితరభాగముల గూడ గోరుచో, సంగ్రామాద్దేశ ములు విఫలము గాక తప్పవు.

సంగ్రామఫలితముగ ఇటలీ కిదివరకే ననేక సౌకర్యములు చేకూరినవి. బ్రెంటినోకుగల యు పదవము దొలగినది. ఏడియా టిక్కుకు ముఖ్య కేంద్ర స్థానమున బ్రీస్టియను, నౌకాశ్రమ మగు పోలాయును, ఇటలీ హస్తగత మైనవి. ఆల్ ఫుస్రిహద్దు విస్తరింపబడినది. ఈ సౌకర్యములు బాంకి, ఇటలీ ఆస్ట్రియా హంగరీ దక్షిణ భాగములకు రేవుకట్టల మగు ఫ్యూము గ్రానుమును తమవశము జేయవలయునని ఇటాలియనులు గోరుచున్నారు. ఆస్ట్రియా హంగరీదేశ మిప్పుడు విచ్ఛిన్నమయినది. ఏభాగమున కాభాగము విడిపోయినది. ఆదేశమునుండి, ఇటలీ కిక్ముందు గలిగెడి యుపద్రవ ముండనేరదు. ఆస్ట్రియానుండి, హంగరీ విడిపోయినది. క్రొత్తగ స్థాపురాష్ట్రము లిప్పుడు నిర్మింపబడినవి. ఈ రాష్ట్రము లన్నియు, మిత్రమండలితో జేరినవి ఈ రాష్ట్రములకు న్యాయముగ జెందవలసిన రేవు కట్టలమును ఇటలీ కిచ్చి వేయచో, వాటిగలిగెడి నష్టమపారము. ఇటలీ దేశ మన్యజాతులపై తన యధికారమును స్థాపించు నెడల, ఎడతెగని కలతలు సంభవించుట సహజము. ఈ కలహబీజములు తుదకు పెద్దపొరాలముక్రింద పరిణమింప వచ్చును. సాధ్య మగువంత వరకు కలహబీజముల నన్నిటిని, దొలగించుటయే సంధిసమావేశోద్దేశము. ఆయుద్ధోద్దేశము సఫలము గానిచో, మరియొక సంగ్రామము త్వరలో నుదయింపవచ్చును.

వైసి జెంటు విల్సనుగారు రట్టి యధికారమున కొడబడి జాలరు. సంధి సమావేశోద్దేశములకు ఇటలీవారి చర్య విరుద్ధముగ నుండునని, విల్సనుగారు రెంతదూరమో బోధించిరి. లాయడు జార్జిగారు క్లెమెంకోగారును, విల్సనుగారి హితము ననుసరించుట భావ్యమని ఇటలీకి బోధించిరి. కాని ఇటలీ, వీరి హితబోధనల పెడచెవిని పెట్టెను. రహస్యపుసంధియే తమకు ప్రమాణమని తెలిపెను. తుద కారహస్యపు సంధిని పరికించినను, పూర్వము గ్రామమును, ఇటలీ కీయవలయునను నొడంబడి కెక్కడను లేదు. దాని ననుసరించుచో, పూర్వము గ్రామము క్రోషియాకు బోవలెను. ఇంగ్లండు ప్రాన్సుదేశములు రహస్యపు సంధి ననుసరించి వాగ్దానము జరిపెనమనియు, కానిపూర్వము గ్రామము మాత్రము ఇటలీకి జెందుటకు వీలు లేదనియు స్పష్టపరచెను. ఇటలీ ప్రతినిధియుగు నీనియరు ఆర్లెండ్గారు, విల్సనుగారి యాక్షేపణలకు జవాబును ప్రచురించిరి. విల్సనుగారి పదు నాల్గు నిబంధనల ప్రకారమే, పూర్వము గ్రామము తమకు జెందవలయుననియు, ఆర్లెండ్గారు వెల్లడించిరి. తాము సంధిసభనుండి వెడలి పోయెదమని, వీరు బెడలించిరి. ఇటలీదేశపు రాజు, ఆర్లెండ్గారి కార్యమును ప్రశంసించుచు, తంత్రీవార్త నిచ్చిరి. ఇటలీ ప్రజలీ సందర్భమున భావప్రాజ్ఞక పూరితులై యున్నారు. రోము నగరమునందు, ఇటాలియను ప్రజల కోలాహలము మిన్ను గుట్టెను.

జపాను కోర్కెలు సంధిసభలో కొంతవడి కలవరము గలిగించెను. నానా రాష్ట్రసమ్మేళనమున జేరిన జాతులన్నియు సమానమని, సంధిసభ వారు ప్రచురింపవలయునని, జపానువారు గోరిరి. ఈ కోర్కె ఎంతయు న్యాయముయిన దనుటకు సందియము లేదు. నానా రాష్ట్ర సమ్మేళనము, తెల్లజాతుల సమ్మేళనము మాత్రమేగాదు. ఇతరులు గూడ వానియందు జేరియున్నారు. ప్రాచ్యఖండ వాసులకు తక్కువస్థాన మొసగుట, కలహబీజము లలో నొకటిగ బరిణమించును. ఈ విషయము,

అసియా, ఆఫ్రికా, ఖండము లంతయు సంబంధించినది. జపానుదేశ మీ సమస్యను సంధి సమావేశపు దృష్టిపథమునకు దెచ్చుట కడు శ్లాఘ్యము. దాని విషయమై, జపానుదేశము వట్టుదల గనుబడియై, సమస్య పరిష్కారము సాధ్యమగునేమో యని యూహించితిమి. కాని ఏ కారణముచేతనో జపానుదేశము, సంధిసమావేశమువారి విషయము సంగీకరింప వంతులకు విచారము మాత్రము దెలుపుచు, తన యాక్షేపణను మానినైచినది. అసియాఖండమునం దెల్ల నోరుగల జపానుదేశము తన యాక్షేపణను తుద కిటుల దీసివైచుకొనుట, ప్రాచ్యఖండవాసుల కనేకుల కాశాభంగము కలిగించకమానము. జపానుదేశము నావరించియున్న కొరియా, చీనాసమస్యల నుండి బయటపడుటకు సులభోపాయ మాలోచించి, జపానుదేశ మిటుల గావించెనేమో యని సందియము గలుగుచున్నది.

కియోచో సమస్య సంధిసభను తిప్పలబెట్టి నది. కియోచోను, ప్రారంభమున చీనానుండి జర్జనులు స్వాధీనపరచుకొనిరి. జపానుదేశము జర్జనులపై గవిసి, కియోచోను తుదకు స్వాధీనపరచుకొని గలిగెను. జర్జనులపై యుద్ధము ప్రకటించునపుడు, కియోచోను వారినుండి దీసికొని చీనావారి కిచ్చునటుల జపానువారు ప్రచురించిరి. కాని, కియోచోను స్వాధీనము జేసికొనిన పిమ్మట, జపానువారు పూర్వమువలె దానిని చీనావారి కిచ్చుట కాతురము జూపలేదు. రెండు దేశములకును, ఈ విషయము మనస్ఫుర్తలకు కారణమయ్యెను సంధిసభవారు, కియోచోను తమకు వెంటనే స్వాధీనపరచించవలెనని, చీనా ప్రతినిధులు వట్టుదల గనుబడిచిరి. తుట్ట తుదకు, జపానువారి యుద్ధము ననుసరించి కియోచోను వారి స్వాధీనము నుంచుటకును, జపానువారికి జర్జనులు శాశ్వతముగ దీనినిచ్చివేయునటుల సంధిపత్రము వివరించునటులను, ముగ్గురు జాతులు గల సభ యొకటి నిర్ణయించినది. కియోచోను, పిమ్మట నెన్నడో, జపానువారు చీనావారి కిచ్చెద రని తలంపబడినదట. కాని, యిందులకు కాలనిర్ణయము గావించబడలేదు. జపానువారు కియోచోను తప్పక నీయవలయు నను బాధ్యతయు గాన్పించుట లేదు. చైనా ప్రతినిధుల కీ నిర్ణయము ఆశాభంగము కలిగింపక మానదు. కాని బల హీనుల ఘోష యాలించువా రెవరు? తుదకు సంధిసభానిర్ణయము తెలుల పరిణమించునో యని, ఆతురముతో వేచియున్నారము.

మూల కారణము

దేశములోని గడబిడలిపుకు అంతరించు చుండుటచే, అశాంతికి మూలకారణ మెద్దియో గనుగొనుట భావ్యము. ఆల్ ఫ్రెడ్డు నందిగా రీ విషయము లీడరుపత్రిక కొక చక్కని వ్యాసము ప్రాసించి, వీరు మితవాదులు. అందుచే వీరి యభిప్రాయము లొక పక్షమువంకకే మొగ్గునని దలంచుట కవకాశము లేదు. అధికారుల యభిప్రాయ ప్రకారము, రౌలెటువిల్లులగూర్చి ఆందోళనాపరులు దెలిపిన దురభిప్రాయములును, సత్వాగ్రహమును, అశాంతికి మూలకారణములు. ఈ వాద మెంతవరకు సమర్థయోగ్యమో ఆల్ ఫ్రెడ్డు నందిగారు చర్చించుచున్నారు. ప్రజలలో దురభిప్రాయముల వ్యాపించ జేయుటకు, కాలముబట్టును. ఈ కార్య మొకదినములోగాని, నొకవారములోగాని సాధ్యపడునదిగాదు. దేశములో కలవరము గలుగువరకు, ఆందోళనాకారకుల దుష్ప్రయత్నముల గూర్చి వార్త లెక్కడను ప్రబలియుండలేదు. ఒక

స్థానిక వార్తలు

అధికార నియమాలు:—రాష్ట్ర గారి స్థానమున ఎన్. రామచంద్రారావు గారు ఆర్డర్ చేయబడినట్లు కనిపించినది. స్పెషల్ అసిస్టెంట్ ఆఫ్ సెక్షన్ ఇంజనీర్ జె. వా. రామమూర్తి వంటివారగు ముఖ్య దినములు వెలపు ప్రయత్నమునది. ఆంధ్ర గారు రాష్ట్ర గారు కృష్ణ జిల్లాకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా గంజము నుండి బదిలీయింపబడిరి.

చెన్నపురిలో మరణము:—మే 28 తేదీనో ఆంధ్రమయ్యడి వారమునకు మరణమునకు 1000-కి 12.3 వంతున మరణములు సంభవించినవి. ఇందు 18 ఏడు మృత్యువులను, 31 గురు కలరావలన, 37 గురు జ్వరము వలన, మరచింది.

డిప్యూటీ కలెక్టరులు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన.

మదరాసు ప్రభుత్వమువారి క్రింది విషయములను ప్రకటింపబడుచున్నది.

డిప్యూటీ కలెక్టరులు:—తమ జీతముల నెచ్చుచేయకొనుచు పంపించువాడగు, వారి వైస్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు గారి రిమాండ్లను ప్రభుత్వమువారు పరిశీలి, సామాజ్య ప్రభుత్వమువారి యొత్తపుమీద డిప్యూటీ కలెక్టరుల జీతముల విషయమున ఈ క్రిందిమాన్యువల్ చేతు నిశ్చయించిరి.

ప్రకృతిము మొదటి గ్రేడునున్న ఒక్క డిప్యూటీ కలెక్టరు రూ 500 ల; రెండవ గ్రేడునున్న ఇద్దరు డిప్యూటీ కలెక్టరుల రూ 400 ల వంతున; మూడవ గ్రేడునున్న నలుగురు డిప్యూటీ కలెక్టరుల రూ 350 ల వంతున; నాలుగవ గ్రేడునున్న నలుగురు డిప్యూటీ కలెక్టరుల రూ 300 ల వంతున; అయిన గ్రేడునున్న అయిదగురు డిప్యూటీ కలెక్టరుల రూ 250 ల వంతున; ఆరు గ్రేడునున్న పదిమంది డిప్యూటీ కలెక్టరుల రూ 200 ల వంతున ఇచ్చుచున్నది.

ప్రకృతి మూర్తుల ప్రకారము 24 గురికి రూ 250-25-500 ల గ్రేడు నిత్తురు. ఒక డిప్యూటీ కలెక్టరు రూ 400 ల ఇత్తురు. ఇంకొక డిప్యూటీ కలెక్టరు రూ 700 ల నిత్తురు.

మే రెండవ తేదీన కేబ్లె రాజాజుగారి ప్రీ మేజ్ సభ్యులలో జేరెనరు.

నర్ డేవిడ్ బెట్టి గారికి గ్రాండు క్రౌన్ ఆఫ్ ది లిజియంట్ ఆఫ్ ఆనరును బిరుదులు నెలనెల సత్కరించిరి. వాయికేత గారు వీరిని గురించి అభినందించిరి.

బండకో, ఏప్రిల్ 29:—ఫిక్ లాండు దొరకడమువారి రషియాలో పోయియున్న వారికి ఆహారమును, మందు పానాగ్ని సుధరా తేయించుచున్నది. వీరు జయశాంతును కోరగూడదను మరతుమీద జేయుచున్నది. బోలివియలను బడిపోతుచున్న ఫిరుబ రషియానులకు సహాయ మొనర్చుటయే వీరయ్యదేశము.

బండను, ఏప్రిల్ 29:—రోములో నున్న త్రెయ్యవత్తి కా విలేజుకు డిల్లీ తెలుపుచున్నది:—ఇటలీ వారు తాత్కాలిక యుద్ధవిరామమును విల్లనగారి 14 మరతుల ప్రకారము ఎట్టి మరతులను కోరకనే ఇటలీ వారి గంగీకరించి రక్తమును ఎరిమోత్రోను సత్వముగాదు. సముద్రస్థానోత్సవమును గూర్చి క్లెటెర్లింగును వారు ఎట్టి మరతులను గోరకో మేము గూడ ఆ మరతులతోనే 14 మరతులకు అంగీకరించితి మని ఇటలీ వారు తెల్పిరి.

ఏప్రిల్ 28 తేదీనుండి వర్షపు నిబంధనములు రద్దుజేతు బడినవి:—వార్తా ప్రచారక సంఘమువారు తెలుపుచున్నది సామ్యోజ్యరత్నక కాననముకింద విక్రయించ గూడదనియు వందెట్లు గూడదనియు జేయబడిన నిబంధనలు రద్దుజేయబడినవి. తేదీ 21 తేదీనుండి రద్దు అగు నది తెలుపబడినది. ఆన్లీ లియా ఉన్న గోగువారి, ఈజిప్టు ప్రతి, ప్రతినిత్తులకు మాక్రిము ఈ నిబంధనలు సుబంధించును. ఈ ప్రకటన ఎగురుతి దిగుమతులకు సుబంధించదు. ఇవి చాలవరకు తగ్గించబడినవి. దీనినిగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ శీర్ష వీసికొనుచున్నారు.

తని బుట్టించునపుడు, రాజెలుబిల్లు నిర్మాణ మిందులకు దోడ్పడి ప్రస్తుతమస్థితిని కలిగించినది. ఎట్టి క్లిష్టపరిస్థితులలో నయినను, ప్రజలు తమ విచక్షణను కోల్పోయి, అల్లరులకు గడంగుట గర్హము. ఏ ప్రభుత్వమువారును, అల్లరుల జూచి సహించి యూరకుండ జాలరు. అల్లరులు ప్రబలిన కొలదియు, జేకాభివృద్ధికి భంగము కలుగును గాని లాభ మెంతమాత్రము గలుగజాలదు. ప్రభుత్వమువారు అల్లరుల నావీవైచుటకు వెంటనే చర్య దీసికొనిరి. ఇందుకు, ప్రజలెల్లరును తోడ్పడుట ముఖ్యధర్మమని, యింతకు మున్న నేకమాటులు వివరించితిమి. కాని, అల్లరుల నడచుట కెంతటి బల మవసరమో వంతకన్న నెక్కుడుబల మున యోగించుట, సమంజసము గాజాలదు. జేకేమందంతటను, అల్లరు లిపు జరిగిపోవుటచే, సైనిక శాసనమును రద్దుపఱచుట ముఖ్యము. అశాంతికారణములను వెంటనే కనుగొని, వాటిని దొలగించుటచేతనే, శాంతి శాశ్వతముగ నిలువ గలదు. నిమిత్తకారణములను మూలకారణములుగ బరిగణించుట లాభకరము గాదు. ప్రజానాయకులతో నాలోచించుచో, ప్రభుత్వమువారు నిజమరయ గలరు. వారి తోడ్పాటుతో అశాంతికారణముల దొలగించి, కర్పంధ శాసనములను తీసివైచుచో, హిందూ జేకేము మరియొకమారు శాంతికాలవాలమై బ్రిటీషు సామ్రాజ్య సౌష్ఠ్యమునకు మిగుల తోడ్పడు ననుటకు సందియములేదు.

నూతనవిశ్వవిద్యాలయము

మైసూరునందువలెనే బరోడాలో నూతన విశ్వవిద్యాలయ మొకటి స్థాపింపబడనున్నది. తిరువాన్కూరులో గూడ సెట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. హైదరాబాదులో ఉద్ధాభాష మూలమున విద్య ఆగవెడి ఉస్మాను విశ్వవిద్యాలయము ప్రతిష్ఠిత మయినది. హిందూ విశ్వ విద్యాలయ మిదివరకే సుప్రతిష్ఠిత మయినది. నూతన విశ్వవిద్యాలయము లనేకము లిటు లుద్భవిల్లుచుండ, ఆంధ్రుల కొక ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడుట కింకను తరుణము రాలేదాయని, శంకచైడముచున్నది. ఆరువత్సరములనుండియు, ఆంధ్రులు విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణము గూర్చి ఆందోళన జరుపుచునే యున్నారు. ఇంతవరకును, వారి కోర్కెలు సఫలమగు మాచనలు గాన్పించుట లేదు. ఆంధ్రు లీవిషయమై సభలలో తీర్మానముల గావించుచున్నను, తీర్మాన సాఫల్యమునకు వలయు కార్యోత్సాహ మంతగ గనుపఱచుట లేదు. తగిన ప్రయత్నముల సలిపినగాని, ఆంధ్రుల కోర్కెలు ఫలింప నేరవు. ఆంధ్రు లిపుడయినను, సరియగు ప్రయత్నములకు గడంగెదరో లేదో, చూడవలసి యున్నది.

సత్యాగ్రహము: డి. హనుమంతరావుగారు.

గతవారమున సర్వోత్ము ఆఫ్ ఇండియా సంఘములో డి. హనుమంతరావు గారు, తమకు సత్యాగ్రహవీరము నరంబింపబడియు మని చేకి దరఖాస్తు చేర్చింపబడినది. ఇందు మూలమున నీ యుద్ధమును నెడల సంఘభావమును నిర్ణయించుటవసరమైనది. ఈవిషయము బాగుగ పరిశీలయ్యెను. సత్యాగ్రహవీరము నరంబించుట వసర మని నొక్కిపక్కాణించుచు హనుమంతరావు గారి వ్యాసమును జరిగిరి. కాని, సభ్యులు వీరికి వ్యతిరేకముగ తీర్మానించిరి. ఇందుములమున, సంఘసభ్యుడు తనంతదాకు యాయుధ్యనమున స్వతంత్రముగ జేరవచ్చునా అనువిషయము చర్చకు వచ్చెను. సభవారు దీనినిగూడ చర్చించి, హనుమంతరావు గారికి ప్రతికూలముగ తీర్మానించి బహుళ సంఖ్యాకుల అభిప్రాయమున గౌరవించవలసిన దని హనుమంత రావుగారిని కోరిరి. కాని, వారు యీ కోరికను అంగీకరింపజాల నందున, సభవారు వీరి కి విషయమున స్వతంత్రముగ వర్తించుట కనుమతించిరి. “సర్వోత్ము ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక.

నేక యిట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని దలచినను, ప్రభుత్వమువారికి సమాచారము దెలియుట కనేకమార్గము లుండియే యున్నవి. ప్రభుత్వపు ఏజెంట్లను, ఆందోళనకుదులు మోసపుచ్చిరిని దలచుటకు ఏలులేదు. ప్రజాసామాన్యమునకు, ఆందోళనా కరులపై నెట్టి పలుకుబడి లేదను సిద్ధాంతము నిదివర కధికారులు తమచుగ వెలిబుచ్చు చుండిరి. అట్టితరీ, ఆందోళనాకారులు, ప్రజాసామాన్యమునకు దొక్కమారుగ కలవర మెటుల గలిగింప గలిగిరి? ఇంకొక విషయము. ఆందోళనా కరులలో విప్లవకరు లుందరిని దలచుటకు సాధ్యమదా? ఎట్టి అతివాదియు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునుండి తొలగిపోవ దలచుట లేదు. బ్రిటీషు సంతక్షణ దొలగెనేని, స్వవరిపాలన మెన్నటికిని సాధ్యమడదని, అతివాదు లందరును దలచుచున్నారు. అట్టితరీ, వీరు విప్లవకరులలో జేరుట కెట్టి ప్రోద్బలముండును? జేకేమందంతటను కుట్రయొక టున్నదనిగాని, జాల్షివిక్కులవరో సహాయము జేయుచున్నారని గాని యూహించుట కాధారములు లేవు. ప్రస్తుత కలవరమున కెటులెటులో సమాధానము దెలుపుట కి సిద్ధాంత మక్కురకు రావచ్చుగాని, సత్యమరయుటకు, దూర మాలోచింప వలసియుండును. రాలెటువట్టును, జేకేమునం దీక్షాశాంతిని గలిగించుటకు తోడ్పడినదనుట కేమాత్రము సందియములేదు. బ్రిటీషుకోర్టుల న్యాయమే, హిందూ జేకేపు పెన్నిధానమని తలంచుచున్న ప్రజల నీ చట్టము విస్మితుల జేసినది. కాని, అశాంతి కారణములు జేకేమునం దిదివరకే ప్రబలియున్నవి. విద్యాధికులు, శాస్త్రతను గుర్రెటిగిన వారగుటచే, సక్రమపద్ధతుల చాటిపోలేదు. విచక్షణను తిన్నగ నుపయోగించజాలని ప్రజాసామాన్యము సక్రమమార్గముల విడిచి ప్రవర్తించిరి. ఈ అశాంతికి మూలకారణము తెప్పియో వివరించుట ధర్మము. సివిలుసర్వీసువారికి నూతన సంస్కరణములలో ప్రొఫగెడి స్థానము గూర్చి, రాజప్రతినిధిగా రిటీవల సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభలో నుపన్యసించిరి. ఆ యువన్యాసము మితవాదులకు గూడ న సంతృప్తి గలిగించెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రయోజనరహితములగునని వీరును తలపసాగిరి. ఆంగ్ల జేకేమున ఇంకో బ్రిటీషు సంఘమువారును, హిందూ జేకేమున యూరపీయను సంఘమువారును సంస్కరణములను విఫలపరచుటకు జేయుచున్న ప్రయత్నములును, సంస్కరణముల విషయమై రాష్ట్రీయప్రభుత్వములుచూపినదృష్టాంతమును, విశ్వాసమును సంచలించ జేసినవి. ప్రజాసామాన్యపు దైనికజీవితము రానురాను దుర్భర మగుచున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు మితిమీటి పోవుటచే, జనసామాన్యము, జీవయాత్రను సుఖముగ గడపుకొన జాలకున్నారు. ఇదివరకే, వేతనముల సధికముగ ననుభవించుచున్న, యూరపీయను యుద్యోగులకు వేతనాభివృద్ధి, ఉపకారవేతనాభివృద్ధిని చేకూర్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వచ్చికు సర్వీసు కమిషనువారి నూతన లింతవరకును కార్యరూపము చాల్చలేదు. నిర్బంధ విద్యావిధానప్రవేశమునకు గాని, సర్వరకరైతామికాభ్యుదయమునకుగాని, ప్రబలప్రయత్నము లింకను జరుగుటలేదు. ఇందుకు దోడుగ, బర్మీవిషయమై మహమ్మదీయులందోళన పూరితులై యున్నారు. సంధిసభలో మహమ్మదీయప్రతినిధిని చేర్చకొనక బోవుట, వారికి మనస్తాపకారణ మగుచున్నది. హిందూ మహమ్మదీయ ప్రముఖులు, సంగ్రామము గడచినను, నిర్బంధావాసమునుండి విడిపించబడకపోవుట, జేకేయుల కా శాశ్వతంగా కారణమగుచున్నది. ఈ కారణము లన్నియు, సశాం

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(రైటును ఏ జెన్సీ)

ఇటలీ, అమెరికాదేశముల హక్కులు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన.

లండన్, ఏప్రిల్ 24:—బ్రెజిల్ దేశమునకు చెల్లించుచున్నది:—ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి పక్షపాతి చక్కగా వినుటకు ఇటలీలోని ప్రభుత్వము కొరతయ్యెను. అవసరమైన వస్తువులను ఇంగ్లండు ప్రాంతము దేశములకు లండన్ సందర్శకుల ప్రకారము ఒక్కొక్కరికి మన్ని కాని సంది అయినప్పటి నుండి స్థితిగతులు మారినవి కాని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి ఆనుకూలపాతముగా నడచెదమని చెప్పిరి. ఫ్యూమోకి ఉత్తరమునను ఈ ఈశాన్యప్రక్కలనున్న భూములగుండ సముద్రమార్గముల వైతిక హక్కును విల్సన్ అధ్యక్షునితో అంగీకరము చేయుట ఏకీభవించుచున్నది. గట్టిగా ఈ కార్యములనిర్వహించవలసిన దని కోరినందులకు ఈ దృఢ నిశ్చయమును నిర్వహించుటకు సంకల్పించును.

దీని భాగ్యక అంతయు ఇటలీమీద పాడుచున్నది. అది ముందు ప్రపంచవృద్ధి నైపుణ్యములకు కారణమగుచున్నది.

డెయిలీ గార్డియన్ యిట్లు చెప్పుచున్నది:— అది కోటు హక్కులకు అంగీకరించుచున్నది.

డ్రేల్ కానికలు ఇట్లు చెప్పుచున్నది:— ఇటలీ తేను బట్టి చూడ రాష్ట్రసంఘములకు భంగము ఇటలీ కలిగించుచున్నట్లున్నది.

కియూచోచర్య.

సంధిసభవారు కియూచో ప్రాంతము జపానువారి స్వాధీనమున నుంచుటకు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము ప్రకారము సంధిసభకులలో జర్మనీ జపానున కీ ప్రాంతము నిచ్చి తీరవలయు నని నూచించబడినది.

కోముప్రజల సంతోషము.

కోము, ఏప్రిల్ 23:—ఇటలీవారి కోరికలు సంధిసభలో జయవంతముగ చర్చింపబడుచున్నవని కోముప్రజలు విని చాల సంతోషించుచున్నారు. నగరమున గొప్పయత్సవములు జరుగుచున్నవి. అమెరికను, బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి రాయబారుల కార్యాలయముల కేమియు ఈ యుత్సవములలో తొందరలు కలుగకుండ ప్రభుత్వమువారు కాపాడుచున్నారు.

ఇటలీవారి ప్రయత్నము

లండన్, ఏప్రిల్ 24:—అంతర్జాతీయ సమగ్రతలయందు నుగారు ప్రకటించిన విషయము ఇదివరకెన్నడును ఎవరును కనిపించి ఎరుగదు. ఇదియొక కొత్తమాటగ నున్నది. ఇట్టి ప్రకటనము ఇంతవరకు శత్రువులపట్ల గావించబడినది. మిత్రమండలిపట్ల జాపనలసినదిగాదు. రాయబారులు ఒకమూల జరుగుచున్నవి. అప్పుడే విల్సన్ గారు తమ ప్రకటనమును గావించిరి. ఇది ప్రభుత్వమువారిని ప్రజలకు విరోధముగ ప్రకర్తించుటకు ప్రయత్నించునని. విల్సన్ గారి ప్రకటనజూడ ఇటలీవారు ప్రకాశ్యాచ్యుతము నెరుంగని మోటు జాతివారుగ తలంచబడినది లండన్ ఒడంబడిక ప్రాముఖ్యతను సీనియర్ అడ్వాండ్ గారిని 14 మరతులనుబట్టి తమ హక్కులను గోరితునిరి. ఈ 14 మరతుల ఇటలీవారికి తప్ప తక్కిన జాతివారికిని వర్తించుననిరి. ఈ మరతులమీదనే ఆధారపడి తమ హక్కులను గోరితుని సీనియర్ అడ్వాండ్ గారు తెలిపిరి. తదనంతరము ఫీమును గురించి అడ్వాండ్ గారు ఒక ప్రకటనమును గావించిరి. అమెరికను ప్రజల యెడల తన మైత్రీని జాపుచు తన సంక్షేమము ముగించిరి.

ఇటలీ రాయబారులు మరలిపోవుట

పార్మను, ఏప్రిల్ 23:—ఇటలీ రాయబారులు వెడలెదరని లాయడుబార్ని క్లెమెంకో గార్డో అడ్వాండ్ గారు తెలియజేసిరి. సంధిసభలో ఉపయోగకరముగ ఇటలీ రాయబారులు పాల్గొనుట అసాధ్యము. రాజీనామా వదురుటకు ఇటలీవారు బ్రహ్మాస్త్రములు జేయు నతనరమున విల్సన్ గారు కార్యమును సానుకూల మగునట్లు చేయలేదు. విల్సన్ గారి చర్యయే దీని కవాంతరము. జరిగిన చర్యలలో గ్రేటు బ్రిటన్, ప్రాంకువారు జూపిన విశ్వాసమునకు అడ్వాండ్ గారు వీరిని క్షామించిరి. ఇటలీ రాయబారు లంగీకరించ వలయునని విల్సన్ గారు కోర్చి

సంగతులను ప్రకటించిరి. కాని అయ్యది ఇటలీవారికి గాక అమెరికను ప్రజలకు గూడ యచింతన అడ్వాండ్ గారు రసిరి. దీని కంతకును విల్సన్ గారే ఉత్తరవాదు లిరి.

లాయడుబార్ని గారి ప్రయత్నములు

పార్మను, ఏప్రిల్ 23:—అమెరికా వారికిని ఇటలీ వారికిని మైత్రీ ఏమాత్రము చెడినను ఉపద్రవము గలుగక మానదని అందరును అనుకొనుచున్నారు. ఇటలీవారికి అమెరికా వారు అర్థికసాయమును ఆహారపదార్థము సరఫరాలను చేసిరి. విల్సన్ గారు అట్టి ప్రకటనము చేయుదురని రెండుకోజాల క్రిందటనే లాయడు బార్ని గారును క్లెమెంకో గారు అనుకొనిరి. కాని విల్సన్ గారు తిరుగుట తామే ఈ ప్రకటనమును గావించిరి. ఎట్టి వివాదము లేకుండునట్లు చేయుటకు లాయడు బార్ని గారు ప్రయత్నించుచున్నారు. విల్సన్ గారు అన్న మాట దాటరని లాయడుబార్ని గారు సీనియర్ అడ్వాండ్ గారితో చెప్పిరి. ఫీమును గురించి మరల ఇటలీవారు ప్రకారాలోచన చేయవలసినదని అడ్వాండ్ గారితో లాయడుబార్ని గారు నడిచిరి. ప్రజలు తన భావములను అపార్థముగ జేసికొనుచున్నారని గ్రహించి ప్రపంచమునకు తన నిజమైన యభిప్రాయమును తెలియజేయవలసి యున్నదనియు గుర్తించిరి.

పార్మను, ఏప్రిల్ 24:—న్యూటన్ ప్రెసిడెంట్ సీనియర్ అడ్వాండ్ గారితో ప్రసంగించి యిట్లు తెలిపిరి:—ఇటలీ ప్రతినిధులు పార్మనునుండి వెడలిపోవుటచే మిత్రమండలివారితో మైత్రీ చెడుటలేదు. ఇటలీవారి లాభములనుగూడ మిత్రమండలి లాభముతోపాటు బూనకొనవలయునని మిత్రమండలిని గోరిరి. ఈవిషయమై మిత్రమండలి న్యాయముగ ప్రకర్తించెదరని విశ్వసించుచున్నారు. మిత్రమండలి యభిప్రాయమును ఇటలీవారు విలువతో గ్రహింపదు. ప్రాన్సు గ్రేటుబ్రిటన్ తో సౌఖ్యకరము ఇటలీవారు వదలు కొనను.

బ్రిటిష్ ప్రతికా వాక్యములు

డెయిలీ న్యూసు ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి సిద్ధాంతములే గనుక జెల్లెనేని ఇటలీవారు తమ హక్కులను విడనాడు కొనవలసినదే. సీనియర్ అడ్వాండ్ గారి హక్కులకు అంగీకరించినచో స్వయం నిర్ణయనూత్రము మాట నున్నయని జెప్పవలసినదే.

డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్

బ్రిటిష్ జాతివారు లాయడుబార్ని గారి చర్యను ఎట్లయినను సమర్థించవలయు. వారికి తోడ్పడవలయును.

‘మాస్టర్ గుహా’

ఇటలీవారిని విడిచిపెట్టుట కేలము కృత్యమై యని పించుకొనును.

విక్టరు ఎమమాన్యుయల్ గారి వైఖరి

పార్మను, ఏప్రిల్ 24:—సీనియర్ అడ్వాండ్ గారి ప్రకర్తనకొరకు విక్టరు ఎమమాన్యుయల్ గారు సంతోషించిరి. తమ పట్టును విడువరాదని సంక్షేమమిరి. ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి చర్య తెలిసినపిదప తాను సంధిసభనుండి వెడలిపోయెదనని సీనియర్ అడ్వాండ్ గారు విల్సన్ గారికి ప్రత్యుత్తరముగ సంక్షేమమిరి. సభనుండి వెడలిపోవుటకంటె జోంకు కర్తవ్యము లేదనిరి.

మరికొంత చర్య

పార్మను, ఏప్రిల్ 24:—అడ్రియాటిక్ సమస్యకు గూర్చి నేటివర్తమానము ప్రెసిడెంటు విల్సన్, లాయడు బార్ని, సీనియర్ అడ్వాండ్ గార్లకు కలసి మరల ఆలోచించెదరు.

పార్మను, ఏప్రిల్ 24:—సీనియర్ అడ్వాండ్ గారు నేటి సాయంత్రము 8 గంటలవరకు పార్మనుననే యుండెదరు.

పార్మను, ఏప్రిల్ 24:—నేటి యందమున ప్రధాన మంత్రి లాయడుబార్ని గారు అడ్వాండ్ గారిని కలుసుకొనెదరు.

ఇటలీవారి నిశ్చయము.

కోము, ఏప్రిల్ 23:—తమ హక్కులను సంక్షుప్తికరముగ నిర్వహించుక రావలయు నని అడ్వాండ్ గారికి ఇటలీ మునిసిపల్ సంఘమువారు రందరును కంటినంత అడ్వాండ్ గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అందరును సంతోషించిరి. ఈ విరోధానుహయద్ధము ఇటలీ సరిహద్దులలో నుగిసినది. కాన ఇటలీవారు బలహీనముగ నుండరాదని. మేయరుగారును పులిపాలక సంఘసభ్యులు తదనంతరము సభ చాలించి వెడలిరి.

బ్రిటిష్ వారి వ్యవస్థ

లండన్, ఏప్రిల్ 24:—ఇటలీవారి హక్కుల విషయమై విల్సన్ గారు కనబరచిన అభిప్రాయము పట్ల బ్రిటిష్ వారికి గల్గిన ఆలోచనను రూపుదిద్దుటకు తెలుపుచున్నాడు. బ్రిటిష్, ఫ్రాన్సు, యూనైటెడ్ కింగ్ డామినియం లండన్ ఒడంబడిక ప్రకారము ఇటలీవారికి రావలసి యున్నవి. క్రొయేషియావారికి ఫీమును ఈయవలసి యున్నది. అయినప్పటికి ఇటలీవారు ప్రాముఖ్యతను తమదని తెలుపుచు ఆక్రమించుకొనిరి. ఇటలీవారి డేయరుని కొన్ని హక్కులను ఇటలీవారు వదలుకొనట మంచిదని బ్రిటిష్ వారు ఇటలీవారికి తెలియజేసిరి. సంధిహక్కుల ప్రకారమే జరుగవలయునని ఇటలీ వారు పట్టుదలజూపినచో గ్రేటుబ్రిటన్ పార్మనువారు అంగీకరించెద మనియు అట్టియెడల ఒడంబడిక ప్రకారము ఫీము కొన్నియమకు పోవలయు ననిరి. ఏవోవిధముగ వ్యవహారములను చక్కబెట్టుటకు లాయడు బార్ని క్లెమెంకో గారు ప్రయత్నించిరి. కాని వ్యర్థమైరి. విల్సన్ గారు తనప్రాచీన మీదనే తన ప్రకటనమును గావించిరి.

జర్మను రాయబారులకు సంధిసభకులను అందజేసిన పిదప అయ్యది అందరకును తెలుపబడు నన్న సంగతి సభ్యులు గావని నిశ్చయించబడినది అట్లేయును అనలేదని.

బోలివియ పరారీలు.

లండన్, ఏప్రిల్ 24:—బోలివియ ప్రధాన కార్యాలయపు వర్తమానము ఒకావధున భారీచెనెనని తెలియుచున్నది డ్యూటాపు నేనానీ ప్రదేశమునై ముందుకు బోవుచున్నాడు. ఈ నేనాని పుడే ఆన్యును బట్టుకొనిరి చాలమంది బోలివియ పరారీలు నై చేయవలసినదే దివ్యముగ బోవుచున్నాడు. విముక్తి గాంచిన జిల్లాలయందున్న రయములు ఆసంఖ్యాకులుగ కోల్పోవు నేనానితో గూడుచున్నారు.

హంగరీ గొడవ

బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 24:—బుడాపెస్టులో సోవియటు ప్రభుత్వము పడిపోయెనని వినున్నానుండి బెర్లిన్ వారు ట్యూర్కిష్టాటు తెలుపుచున్నది. పరిస్థితులను తెలిసి కొనుటకు మిత్రమండలి పంచాయితీవారు అచట కేగిరి.

రుమేనియనుల పురోగమము

కోవెక్ హాగ్, ఏప్రిల్ 20:—దీనిని, మారాని మధ్యనున్న పంక్తి అంతటను, ఏప్రిల్ 22 తేదీని రుమేనియనులు నాటిపోవుచు నే యుక్రైన్ బుడాపెస్టునుండి వర్తమానము వచ్చినది. అనేకవోట్ల హంగరీ సోవియటు సేవలు అల్లరిచిల్లగ ప్రకర్తించినవి. ముఖ్యముగ డెలిడెక్ దగ్గర ప్రముఖీక దప్పి సంచరించిరి. కాబట్టి దానిని ఆరాత్రి భారీచేయవలసినదని.

కాక్సనీ పరిస్థితులు

ప్రజాతేయమునకై కాక్సనీయుట్టకలో నున్నదని హార్ వెయిడమునుగారు ప్రకటించిరి.

వెర్సెయిల్స్ రాయబారులు.

బర్మన్ ప్రతినిధులు.

బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 23:—నిర్ణయగన్నచో జర్మను రాయబారులు పోవచ్చునని ఏప్రిల్ 21 తేదీని జర్మను లిప్సిక తండ్రికి ఫాట నేనాని ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. తమ కార్యము నెలవేరుటకు వలయు సౌకర్యములను చలన స్వాతంత్ర్యమును జర్మను రాయబారుల కొసంగబడును. తమ ప్రభుత్వమువారి తో తంతి మూర్రేఖణ యంత్రముల మూలముగ జర్మను రాయబారులు ప్రత్యుత్తరమును జరపుకొనవచ్చును. సాధ్యమై నంతతర్యలలో జర్మను రాయబారులు వెడలు లేదని తెలియజేయవలయు నని పాటుసేవానిగారు జర్మను ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. కర్నెయిల్స్ సాయంత్రము పుకేకొంది నెమ్మదిగ వాన మేర్పరుచుకొను నవకాళము గల్గునట్లు జర్మను రాయబారుల ప్రయోజన మేర్పగునట్లును. చలనను ఏర్పరుచుటకు వారు కి గురుని పంపవచ్చును.

లిథునియా పోరాటము

లండన్, ఏప్రిల్ 24:—లిథునియాలో పోలిష్ అన స్కందనము జరిగినది. విల్సన్, భారండెన్సులు వకమైనవి. ఈ అతక్కుందము 150 మైలు రంగమున జరిగినది.

దేశీయ ప్రార్థనా సమాజము.

నిన్నటి సాయంకాలము సౌందర్యమహోత్సవ సాయంకాలము ౧౦|| 5-30 నిమిషములకు దేశీయ ప్రార్థనా సమాజము వారియొక్క వార్షిక సభ జరిగెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము, కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావుకుమారుల రథస్థూత వహించిరి.

కార్యప్రారంభమున మునిస్వామి ఆచార్యగారు ప్రార్థన చేసెను. సేటిదివసువ కార్యక్రమమునందు, ప్రార్థన సమాజము ప్రార్థనమున లాభములు - ఎందుకు ప్రార్థన చేయుట మనో చెప్పెను. ప్రపంచమునందు ప్రతిమనుజునకు జిజ్ఞాస కలదు. ఈ జిజ్ఞాసను సేరజేర్చుటకొక సర్వప్రయత్నములను జేయుదురు. ప్రతిమనుజునకు ఏదో ఒక వృత్తి కలదు. పాఠశ్రామి కులకు పరిశ్రమ కలదు. ఈ పరిశ్రమ మూలమున కార్మికులకు సంపాదించు కలగును. ఇట్టి విధముగా ప్రపంచమును తరింపజేయుచు వారు, పాఠశ్రమై ప్రపంచమును తరింపజేయుచున్నారు. మనమును ఆవిధము అవలంబించెదము. కష్టములనుండి తొలగింపవలసినదని ప్రతిమనుజుడును భగవంతుని ప్రార్థించును. కష్టములనుండి తొలగింపవలసినదని కోరింపబడు, ఈ కోరికను, తనమకు నున్న సంబంధమున తెలిసికొనవలయును. ఈ కోరిక ధ్యానము చేయు వారిలోను వారు గురుగారు లులారు గలరు. మొదటివాడు ఆత్మను. గజేంద్రమోక్షమున నుండి మనము పూర్తిగా గ్రహింపగలము. మనకు కలిసి పట్టుకొనినప్పుడు, కలి ఆత్మనాదముతో "ఒక్కటా పట్టుకొనింపవలసినది." అని దీని ముగా పిలిచెను. రెండవవాడు జిజ్ఞాస కలవారు. ఈ కోరికను భగవంతుని సంధానమును కోరువారు. మూడవవాడు ఆధ్యాత్మికము కొకట ప్రార్థనచేయ జేరువాడు. పాపముల ధనముకొకట ధ్యానము చేయుదురు. నాల్గవవాడు జ్ఞానము జ్ఞానమునకు దేశముకొకట ధ్యానము చేయుదును.

భగవంతుని కనుగొను మార్గములు

మనము భగవంతుని పంజేంద్రియముల ద్వారా, కర్మ జ్ఞానేంద్రియముల ద్వారా తెలిసికొనదగును. కంఠరాచాక్షరము మహాజ్ఞాని. అతడు ప్రపంచము ఈ కోరికల యని తెల్పెను. అతడెప్పుడును పంజేంద్రియము తెల్పెనును నీ ధ్యానమును (భగవంతుని ధ్యానము) చేయుగాక యిట్టి ధ్యానమువాడు, ప్రపంచమంతయు ఈ కోరికమహిమతో నిండియున్నది. చక్కగ విశదించిన పుష్పము ఈ కోరికమహిమను జేసేట్ల జాలును. పంజేంద్రియములను ఈ కోరికనికొకట పనిచేయవలయును. అప్పుడే ఈ కోరికలను గానవచ్చును.

ప్రార్థనమున లాభములు.

ప్రార్థనకలన తన్ను ఉద్ధరించుటయే గాక ప్రపంచమును గూడ ఉద్ధరించును. ఉత్పత్తిమైన ధర్మమును ప్రపంచమునకు చాలును. జ్ఞానములో ఫలింపిన ఆత్మకీర్తి ప్రపంచమునంతయును ఆకర్షించును. గాంధీమహాశయిని సత్యాగ్రహము లోకము నంతయు ఆకర్షించింది. ఇది అంతయు ఆత్మకీర్తికలననే భారత వర్షమునంత ఆకర్షించినది. ఆమునలన లోకమునకు లాభము కలిగినది. బుద్ధుడు తాను జ్ఞానమును సంపాదించుటయే కాక తన జ్ఞానఫలికమును ఉత్పత్తి ధర్మమును లోకమునకు చాటెను. ప్రహ్లాదుడు తన తండ్రిని నులూరకు సుమపదేశము చేయనియెడల అట్టిభక్తి వారికిదురుకపోవచ్చును గొప్పవారిల మార్గములను అవలంబించి యెడల సంపాదించుట ఏర్పడును. శ్రీకృష్ణుడు గొప్పవాడు. భగవంతుడు. శ్రీకృష్ణుడు ధ్యానమవసరము లేక పోయినను లోకముకొకట తపస్సుచేసెను. అదియే ప్రజలకును దేశమునకు ఎక్కువలాభకరము. మనుష్యులకు ఆనేకవృత్తులు కలవు. ఒక సుదుదేశమును ప్రపంచములో వ్యాపింపజేసిన యెడల ప్రపంచము లో కల్యాణము కలుగును. కృష్ణుడు భగవంతుడైనను లోకముకొకట యుద్ధముజేసి లోకమును ఉద్ధరించెను. మనమిట్టి ప్రార్థనా సమాజములను దేశము నందంతటను స్థాపింపవలయును. ఈ కోరికను అందరికిని సహజము. సంస్కారమునట్టి ఈ కోరికను ప్రత్యక్షముగను. ప్రతివారు ఈ కోరికను దేశమును నిర్వహింపజేయవలయును. నీమతము చెప్పినంతకంటె ఆవరించి తనయిష్టప్రకారము ఇతర మతములధర్మములను ధర్మనాశ్రములను ఆచరింపవచ్చును. మత భేదములందనుడను మనకోరికలు పాముగాకలవు. మనము ప్రవృత్తిమార్గములోనుండి నివృత్తిమార్గము సాధింపవలయును. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మనుష్యుడు చనిపోవును. ఆత్మసాఫల్యము అయినవాని కృతార్థత రాదు. అన్నిమతములవారు మనీశ్వర ఆయ్యగారి దేశీయ ప్రార్థనసమాజమువారు గానముతో ప్రార్థన చేసిరి.

దేశీయ ప్రార్థనా మిత్ర బి. ఏ. గారు.

మనము పాశ్చాత్య దేశమునుండి ఆధిభౌతిక విజయములను గెల్చుకొంటిమి. ప్రాచీనమునుండియు భారతీయులలో ఆధ్యాత్మిక విజయములు ప్రబలి యున్నవి. మనకు అందరినుభుములను తెలియును. కాని మనకు ఆధ్యాత్మికములను తెలిసికొనజేక పోతిమి. ఆధ్యాత్మిక ఆధిభౌతిక సంబంధములను ఉత్పాదము బయలుదేరుకు భారతదేశము ఒక్కటియే ఈ విజయమును ప్రపంచమునకు సేర్పగలదు. స్థిరమునకు ఆస్థిరమునకు ఉన్న వ్యత్యాసమును భారతీయులనువలయు మూత్రమే కనుగొనగలము. ఆధ్యాత్మిక విద్యాపరిభ్రమకు ఇందుములమున తెల్లనుకుదున్నది. వేయి సంవత్సరములక్రింద మహాభివృద్ధిచూపు ఈ ఆధ్యాత్మికవిద్యను భారతదేశములోని ప్రతివారును సేర్పకొనవలయును. దేశభివృద్ధికి హేతుబద్ధమిట్టి దివ్యమల లో ఈ విద్య ముఖ్యమగును. హిందూ దేశమునే గాక, ప్రపంచమును సహితము ఉద్ధరించిన వారుగవీరు పరిగణింపవచ్చును. ఆధ్యాత్మికమునకు బలమైన పుణ్యములేని భారతీయ జీవనమును అభివృద్ధి చేయవలయును. మనలో భౌతికప్రాచుర్యముండవచ్చును కాని సుమందరము సమాజకీమై దైవమును గూర్చి ధ్యానము చేయవలయును.

అధ్యక్షులు

సంవత్సరమునకు 25 సభలు గానించుకొనియు, చెన్నపురి యందేగాక ఇతర గ్రామములందును ప్రార్థన చేసే వట్లును, కరతలముల పందివెట్టినటులను తెల్పిరి. వీరు ఈరీతిగ భగవంతునికందలిభక్తిని ప్రపంచమునకు చూపుచున్నారు. ఇందుములమున కెరణిపాపములు కలుగును. జీయించినవారును చేసినవారును సమభిగనులు. భారతవర్షములో ఈ సేకకీర్తి ప్రపంచము కలదు. కొలదియందీ భవంతులు మూత్రమే ఈ విజయము చేయవలయును. ఇట్టి సమాజములు దేశమునందంతటను స్థాపింపవలయును. దేశమునకు ధాంపోసిన ఈ కోరికను భారతీయులయే. భక్తికారకులు కలరు. ప్రహ్లాదుడు ప్రహ్లాదులలో హానిజానెక. ప్రతిమనుజుడు ఈ కోరికను ఉద్దేశములకు సేరజేర్చుటకు ప్రయత్నింపవలయును. 'తెల్లవెనుక' వేదములయందు చెప్పబడిన పరబ్రహ్మము నీవే. అట్టి పరబ్రహ్మమును గనుగొనుటకు దేశములో అనేక అవకాశములు ఏర్పడినవి. బలమైన వాడు దుర్బులని కొట్టవచ్చును కాని ధర్మముతో పోరాడుము వచ్చినయెడల, ధర్మమే గెలుపును. ధర్మాధర్మపోరాటములో ప్రహ్లాదుడు ధర్మవిజయమును పొంది సత్యమును స్థిరపరచెను. కేవలము ఆధిభౌతికబలముచేత పారలృప్తికై పురుషరాజయము పొందెను. భౌతికప్రాచుర్యములను వదలి మునీశ్వరయ్యగారికి తోడ్పడి, జాతీయప్రార్థన సమాజమునకు సహాయము చేయ గొరుచున్నారు.

సభాకార్యానంతరము అధ్యక్షులకు పందనము లభింపబడెను.

దేశీయ ప్రార్థనా సమాజము

మరల ప్రయోగింప బడుట

అజిత్తియ గారును బాబరు భాను గారు యిద్వారానుండి 24 గంటలలోపుగ విడిచి వెళ్లవలయునని దేశీయ ప్రార్థన సమాజ క్రిందట నోకయు తీరవును యజ్ఞానము చేసిరి. ఈ ఘాతుకము చింద్వా గాలో, నిప్పుధతులకు సహాయమాలిషేకతాతీ గాల్గతో నివసించుచున్నారు. గొప్ప వ్యూహజ్ఞులు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— ఈ సమాజపు సభకు వార్షిక సందర్శము, శత్రు (మంగళ వారము) సాయంకాలము 5 గంట మదిరాసులో వార్షిక ప్రార్థనా సమాజము మొదలిట్టి 29 శుక్ల సకంధరి సాతకాల భగవంతుని మిడ్లమీద ఒక ప్రార్థన సభ జరుగును. చేపూరు మునీశ్వరయ్య ప్రార్థన సమాజము. శ్రీ పురుషు తెల్లన దండచేయ ప్రార్థకులు.

పంజాబు పరిస్థితులు, సభాసమావేశముల అరెస్టు:—గత ఏప్రిలు 6 వ తేదీన బ్రాడ్వాయంగరును సభకు సమావేశ పరచిన వారందరకు అనర్గల్గి పోలీసు కాచాడు కొనిబాబడిరి. అందు ఇద్దరు తప్పు తక్కిన వారందరు అరెస్టు చేయబడిరి. తరువాత పోలీసు నూపరెండింటు గారు వీరందరినుండి వాద్యములను పుచ్చుకొనిరి.

బ్రిటిషు వానిముల ప్యారిసును సంబంధించి. పరామలు వీరిని సత్కరించిరి.

పంజాబు అరెస్టు

లాహోరు మే 2:— కడతిన వారములో సివిలు మిలిటరీ కేసు (ప్రతిని) ఈ అరెస్టు జరిగిన ప్రార్థన సమాజ మాజీ బోయి. వారు ఇట్లు తెలియబడుచున్నాడు. వారు లాలా మూసా, గుజరాను, నది గాలాను, గుజరానాలా ప్రకేములను అరెస్టు చేసిరి. లాలా మూసాగో సివిలు ప్రేమకు లేదు. కొంతయు ఆంగ్లేయుల మాత్రముండి. వానిరయు ఆ ఆంగ్లేయ గడ్డులు. వాని ప్రైవేట్ కానసరింపనలకు పట్టుచు గో నడపుచున్నాడు. తెఫ్టి నేటు ఈ కన్న గారు వైస్రాయిపతిగా ఉన్నాడు. సోమవారము గోజు ఆన్యతనమునుండి వచ్చి వైదికదళములవలన లాలా మూసాగో అరెస్టు చేయవలసినదని ఇష్టము కలవరము ఏమియు జరుగదని నమ్మకము. రయులు బండ్లను స్టేషనులోనుండి ఆంగ్లేయుల వెనక్కి. రయులు ఆలస్యముగా వచ్చినందున వారు అట్లు వెనక్కి. మాలక్ వాలా నద్ద రైలు పట్టణముండి తొలగింపబడిపోవుట వలన దానిలో నున్న శ్రీమంతులకు లాలా మూసాను ఆంగ్లేయవ్యవస్థాగీయులు తీసికొని పోయిరి ఇటీవల గుజరాతు సంకు 32 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. జలాల్ పూసంగు 14 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. అరెస్టు కాబడినవారిలో మ్యూనిసిపల్ కమిషనరుగారు ఇంక కొంతమంది స్త్రీలు, బాంబులు మున్నగువారు కలరు. వారు హోల్ గోపాల్, బాంబురుగారు, జలల్ రాజ్ స్త్రీధరుగారు నాగాచంగు, ఘలము హస్తీను మ్యూనిసిపల్ కమిషనరుగారు ఉన్నారు. విద్యార్థులై లాహోరుకు బుధవారమునాడు తీసికొని పోయిరి. 15 వ ఏప్రిల్ తేదీన గుజరాతులో ఆంగ్లేయ కాపులు కొందరు రయులు స్టేషనుకు దోవబెట్టిరి. అక్కడ వారు తండ్రితెలుగు తెగగొట్టి టెగగొట్టి తిగలను చాకుచేసి రిక్కాడు తగులబెట్టిరి. అనేక పోలీసు వారు తుపాకులను గాల్చి వారి చెల్లెలవరకునట్లు చేసిరి. 7 గుని అరెస్టు చేసిరి. పోలీసువారు మే జి స్ట్రీటు గారును ఆ అగ్ని వార్షిచేసిరి. ఆరాత్రి చాలమంది వైస్రాయిలు వచ్చిరి. మరవాటి ఉదయమున రాతెలు బిల్లు విషయమై సభలు ఎక్కడను సర్కారువారు లై సెన్సు తేది జరుగునాడని ఆజ్ఞ యిచ్చిరి. మెల్లపన్నియు లిరిగి తెలువబడియున్నవి. 19 వ తేదీ నుండి గుజరాతునందు కాంతము నెలకొల్పబడినది. మాలక్ వాలాను రెండు మైళ్ల దూరములో రెండు పట్టణుల వెనకివేయబడినట్లును పాసింజెరు రైలు అక్కడకు వచ్చి పగిలిపోయినట్లును తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంజనులో నిప్పు చూచెను వాడును ఒక రిగ జాతి టిక్కెట్టు తీసికొనిన ప్రయాణికుడును చనిపోయిరి. తండ్రి తిగ తెగగొట్టబడినది. కాని లిరిగి సరిచేయబడినది. 15-వ తేదీన జలాలుపూరులోని తండ్రితెలుగు తెగగొట్టిరి. కొంతమంది మ్యూనిసిపల్ మాజీలో ప్రవేశించి దానిలో సామానులను వెంటబెట్టుకొని పోయిరి. అందులోని కమిషనర్లను చంపకొనగ జేసిరి. 16-వ తేదీన మెల్లలు తెరవబడినది. 15-వ తేదీన ఉదయము 10 గంటలకు వజిరాబాదులోని తండ్రితెలుగు తెగగొట్టబడినది. అక్కడ పండు కొనినవారు చంపబడిరి. పోరాట మారంభమైనది. ప్రజలు పారి పోయిరి. బైలీగారి పుత్రక భాండారములకు తగులబెట్టబడినవి ఇంక కొంతమంది నైపులు వచ్చిరి. తండ్రితెలుగులు ముదలయినవి బ్రాగు చేయుటకు మనుష్యులను పంపిరి. నైపుక కానము విధించినప్పటినుండి కాంతము వహింపబడినది.

వజిరాబాదు స్టేషనువద్దనున్న డాబులగా కొను జనరలు కాంపులుగారు వాసుముచేయటకు వచ్చిరి. వారు కాంతము నెలకొల్పటకు పనిచేయ వారంభించిరి. వారు 200 మందిని అరెస్టు చేసిరి. అక్కడ స్థలము ఎంతమాత్రము లేదు. కాంతము నెలకొల్పబడినది.

పంజాబు వివాదాస్థితి:—పంజాబును దిక్ముఖమైన తొందరలు కలిగినయెడల వాని వాపుటకు కర్నూకలకునా రాజుగారు సర్వసహాయము చేయగలమని పంజాబు తెల్పి నెంటు గవర్నరుగారికి వ్రాసియున్నారు. భారత సేనానాయకు డోడు మంజాబ్ లాలో సంచారముచేయుచు, దేశీ, స్థితిగతులను ప్రజలకు తెలుపుచున్నాడు. ఈ సంచారమువలన లాభపరిమితముగా కలుగుచున్నదని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమునైనట్లు లోకములకు భంగమగుటకు గాలికబుర్ల లోగల సంగతులను తెలుపుచున్నాడు. మియానీ, హంసీ, ధర్మకాలలలో రాజభక్తి సభల జరుగుచున్నవి. భవానిపురము స్పేటునందలి తండ్రితెలుగు తెగగొట్టబడిన దని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

హిందూదేశపు విషాదస్థితి.

కాలక్షేపకావ్యము

కాశీమహారాజుగారి సంక్షేపము

హిందూదేశమును నిర్మూలించుచు కాలక్షేపకావ్యము విషయమున ప్రజలకు తెలియజేయుచున్నందున, రాజభక్తి పూరితులగు భారతీయుని నెవరికిని ఆ కావ్యమువలన కష్టము రావలదని నిశ్చయించిరి. కావున అట్టికావ్యము తయ్యక చేయింపగానేయున్నది.

హర్షిమానుగారి ప్రవాసము.

గాంధీ మహాత్ముని ప్రకటనము.

గాంధీ మహాత్ముని శ్రీకృష్ణ ప్రకటనమును ప్రకటించుచున్నాము.

సోదరసోదరీ మణులారా!

హర్షిమానుగారు వ్రాసిన రెండుయొత్తములు నా దృష్టరేఖయందున్నవి. వానిని చదువుటకు మీరెంతయు కృతజ్ఞులగుదురా? నున్నారని తెలుపడము, అందొక యొత్తము నాకు వ్రాయబడినది. అందీరిమాయములు గలవు.

మహాత్ములగారూ!

కుటుంబము వారు నన్ను పిలిచిరి. కష్టమున్నది. ముందు త్రవ్వకు లేకలేదు వారు నన్ను పిలిచుచున్నారు. ఇక పనిగల మిమ్ములను కలుసుకొను నంతవరకు నెలపు నిష్పించుదు. భారతదేశములకొరకు మీరు చేయుచున్న సేవను భగవానుడు జయించుటకు చేయుగాక! నేనెచ్చటయున్నను నాకీకొలది సేవచేయగలను.

మీ ప్రేమాస్పరుడు

బి. జి. హర్షిమాను.

మరొక యొత్తము జమ్నాదాసుగారికి వ్రాసినది: ఆంధ్రీ విషయములు గలవు.

ప్రేమాస్పరులగు జమ్నాదాసుగారికి.

నిమిషానికను నొంబయి కాంతివంతముగ నుండునని తెలుపడము. ఈ యొత్తము మీకు చేరునని నాకునమ్మకము లేదు. అయినను ఇదిచేరిన మొదల నా నందనము లందరికిని వచ్చును. నే నెచ్చటనున్నను భారతదేశము కొరకు పని చేయగలను.

బి. జి. హర్షిమాను

హర్షిమానుగారి యొత్తములు రెండింటిని తాడ స్త్రీబురుగుండి వ్రాసిరి. వారి కేవలము ఆరోగ్యముగా నున్నదని యూ, అధికారులందరు వారిని ప్రేమతో చూచుచున్నారనియు ఈమధ్యవచ్చిన వార్తలవలన తెలియుచున్నది. ప్రవాసమును గురించి మంజూరుచేయబడిన యొత్తపులు హర్షిమానుగారు ఇంగ్లండు చేరుకొనే అవ్వయించును తరువాత వారి కక్కడ నున్న హిందూదేశము కొరకు పనిచేయుటకు సర్వసాధారణములు గలవు. బహుశా వారు ఇంగ్లాండులో నున్నపుడు భారతదేశము కొరకు సేవ చేయుదురని తెలుపడము. అయినను ఈ గాఢము భారతీయులకు సంతోషము గలిగింప జాలదు. హర్షిమాను కట్టగల ప్రవాస యొత్తపు రద్దుచేయబడి, వారు మరల మన మధ్య యుండినగాని భారతీయులకు సంతోషము గలుగు కష్టతరము. అయినను మనము ఆత్మనిగ్రహము కలిగి కాంతిని చేకూర చేయుటకు ప్రయత్నించు చేయవలయును. మనమే కాంతికి భంగము కలుగ చేసేయెడల హర్షిమానుగారి రాకకు ఆలస్యమును, వారి వెంటిము నొచ్చించిన వారయగుదుము. మోహనదాసు కె. గాంధీ

ఆనాడుకులప్రాతినిధి హర్షిమానుగారి ప్రవాసముపట్ల బొంబాయిలో నేమియు యుత్సాహము జరుగకుండనందులకుగాను, గాంధీమహాత్ములను తొందరగా వెట్టుచు కొందరు అనాడుకుల ప్రాసిన యొత్తములకు గాంధీగారు జవాబునిచ్చుచు భారతీయులకు తెప్పించు ఆత్మనిగ్రహమును పూనినయెడల వారికోరికలు కొనసాగుటకు కాలమేమియు పట్టదనియు, భారతీయులందరు నిత్యాగ్రహాద్యయమును వెంటాడింప చేయుటకు సర్వోత్తమ మహాత్ములు చేయవలయును నొక ప్రకటనమును ప్రకటించిరి.

బిసెంటుగారు - సత్యాగ్రహము.

ఆంధ్రీశ్రీకావ్యసంపాదకుడు.

I

అయ్యో, ఏ సంస్కరణముల కొరకు ముప్పాఠి వర్తనముల కృషి నలుపుచుంటిమో అట్టి రాజకీయసంస్కరణములు పార్లమెంటులో ప్రజేశపెట్టబడు తేటి మన దృష్టిని వేరగా మలుపుటవల్ల వాయుకామ గాన మాంటూగు సంస్కరణప్రచారిక మీదనే దృష్టి నిగిడ్చి కృషి సజ్జనుండవలె నని శ్రీనివాస కాశ్రిగారు మొదలగు మరికొందరి ఆశయములు. అతిక్రమించు చట్టముల కర్మకామము అట్టి చట్టములను నిర్ణయించు సంఘమును గురించి తెలియక ముందు సత్యాగ్రహమును పూనుట అనవసరమనియు, అది గాక సత్యాగ్రహమును గాంధీ మహాత్మునివంటి యే కొలదిజనులలో ఆచరింపవలయును గాని నిద్రావాసన లేని నాగరకత లేని అధికసంఖ్యకుల కాచర చేయుట కాదనియు, అట్లు ప్రజేశపెట్టబడిన ఆరాజకము బోలెదజను ప్రజలు ననియు తెలుసుకొని గాని అభిప్రాయము. పర్యవసానమును బట్టి మాద గాంధీగారు పూర్వదీర్చి యూహించ వలసి వచ్చును. అనిబిసెంటుగారు వదించి నట్లు నిజమైన సత్యాగ్రహము ప్రజలలో కలబడ లేదు. బహుళులలో ప్రాముఖ్యమును, గుట్టుపు బండ్లలోను పోవు జనులను క్రిందకు లాగుట గు, గృహముల పరకురాదప్రతి చేయుటయు, తంతులను క్రెంపుటయు, యూహించియును కఠించుటయు సత్యాగ్రహవిచ్ఛములు కానేరవు. పూవు పుట్టక తోడనే వానన తెలియనట్లు మొదలుపెట్టిన వెంటనే ఆరాజకము ప్రబలినది. మొత్తము మీద ఇంతిరకు నుమారు నేయి మంగి నుగించిరి. ఈ నిరకరాధుల మరణముల గుఱించి గాంధీ మహాత్ముని హృదయ మెంతగా వనట జె.దె.వో నర్జింప నేరి తరము? పరిస్థితుల గ్రహించియే గాంధీగారు తమ సత్యాగ్రహ సమ్మామును నిర్ణయించిరి. దీనిచే నీ రెంటియు ప్రవర్తములు.

ప్రస్తుతస్థితిగతులు సరిగా లేవు. ఆహారపదార్థములు సరిగా దొరుకుట లేదు. కాటకము హెచ్చినది. కేశమంతలును అసంతృప్తి అతిక్రమించుచున్నది. బోలెదజను వైనా ద్వారా హిందూదేశమున వ్యాపించుచున్నది. నెల రోజుల క్రింద బోలెదజను నాయకుడైన తెనియగారి వద్ద నాలుగు నెల వైనా వారు తరిగితగుచున్నారని వింటిమి గదా? మొన్ననే కల కత్తాయంబు వైనావారిద్దఱు నూటయేబది పిస్తోళ్ళతో పట్టుచదిరట. వీనినన్నిటిని గుఱించి యొక్కసారి తెలకించిన కేవలము పులకంతక మాదు. ఈ సంగతుల నన్నిటిని తన సమాజమైన మూర్ఖులపై పూస గ్రుచ్చియులు గ్రహించి ప్రజాభిప్రాయమును లక్ష్యపెట్టక, అసాధారణ నగు నిర్భయముతో తెలిపుచున్నందులకే గదా అనిబిసెంటుగారు నిందింపబడుచున్నారు. ఇతరుల నిందులకు లక్ష్యపెట్టక హైందవోన్నతియే ధర్మాధిక నందింపకును కొంతను తేజ హిందూదేశ కల్పణమునకు పాటుపడు ఈ విభేదాత్మక యెంతయు ప్రశంసార్హము. ధీర్మయం దొక తప్పుకు సత్యాగ్రహమునం దింకొక తప్పుకు మన మొప్పువారము. ఇప్పటి కే నను జాయకులు మేల్కొనిరి సత్యాగ్రహమును ప్రస్తుతము వికర్ణించి భిన్న వాదులందఱుకై మే ముంటామో సంస్కరణములకై ప్రయత్నించుట జూడ కుభావముగా కన్పట్టెను. ఎన్నూరు, చెన్నకట్టు. చెరుకూరి వేంకటకాశ్రి.

II

24-4-19 తేదీని అనిబిసెంటుగారిని గూర్చి మ్యూండియాలో వ్రాసిన వ్రాకలం జూచితిని. వారజానిలో హైందవకాకాల స్థాపించినందులకును, హిందూదేశములో స్వరాజ్యసంఘమును నెలకొల్పినందులకును బెసెంటుగారిని ప్రతిపదలననదని వ్రాసి వివర శ్రీప్రాయభేదము లాందరచ్చును గాని బెసెంటుగారితో నేకీధమింపనివారు ఆవెన్నభిప్రాయములకు చేప్తులను ప్రతికలములముని విమర్శింపగూడదని వ్రాసియుండిరి. వారజానిలో బెసెంటుగారు నెలకొల్పిన హైందవకాకాలయొట్టి యుచ్చస్థితికి వచ్చినదియు ప్రతిహించువును తెలిసిన విషయమే. కావున దానిగురించి నిర్ణయించి వ్రాయవలగలేదు. రెండవదాని విషయములో హైందవులకు స్వరాజ్యకాంక్ష అని బెసెంటుగారికి నుద్ఘాతములేదు. మరియు నీమే పూర్వముగ గర్వ మెంటువారికే నుద్ఘాతించినను హైందవుల కేవాంధ తగదని నిశ్చయముగ చెప్పగలను. కావున బెసెంటుగారు స్వరాజ్యవిషయమున బనిజేసినవారిలో నొకరని చెప్పవచ్చును. కాని బెసెంటుగారు హిందూదేశమునకు వచ్చుచే స్వరాజ్యము వచ్చుటయని నమ్మువారలు కేశ విషయములో విభేదమైన ప్రమాదీని కొనసాగరలేదు.

కాల మెన్నడు నెక్కతీరవనే పోవదు. నూత్నాభిప్రాయము లుద్భవించవచ్చును. నవీనాద్యముల బెట్టుకొని ప్రజలకు తెలియజేయవలెను. గవ్యస్థానములు నూత్నములకుల జేరవచ్చును. కావున నెన్నడును ప్రాతీనస్తువులే ప్రజలకు లభి చెప్పక నూత్నాభిప్రాయముల కొన్ని కనల విప్పి చూడవలెను. అట్లే అనిబిసెంటుగారు స్వరాజ్యసంఘమును స్థాపించినందు. అందులకై ప్రతికల బ్రకటింపవలెను. స్వరాజ్యము కావలెనన్న వారికిని నలదని యెడలగ తల నూపినవారికిని హితబోధల చేసజేయవలెకాదు. కాని నిక్కమైన హిందువుడై, మధ్యాత్మిక కక్షిరల్లనే హైందవులకు స్వరాజ్యము వచ్చునని నమ్మి స్వదేశమునకై స్వదేశభులకై సర్వస్వము ధారపోయు మహాత్ముడై త్రికరణకుద్దిమైన యాదర్శపురుషుడనియు నిజమైన కేశాభిలాషి యనియు నమ్మువలెను. అభిప్రాయ భేదములు పత్రికాములమున బ్రకటింపగూడదని వ్రాసిన హితబోధనలు మోహ్యస్పదములుగ నున్నవి. పాటకపు ప్రజల పారబాట్లు పత్రికలలో బ్రకటింప నక్కరలేదు కాని ఘటలలో కలుగు వభిప్రాయ భేదములే ప్రజలకు వెల్లడిజేసి యుండునై. అభిప్రాయముల నాక్షింపి వానివలన తమయభిప్రాయములు మార్చుకొనుటలో స్థిరపరుకొనుటో జేసిన వాగుండును అట్లుగాక తాబట్టిన మండటిక మూడేకొమ్ములకు వారి కొక వందనము.

కాకినాడ రామారావుపేట. } కో॥ చినరఘునతి రావు.

వాతావరణ స్థితి

1919 సం॥ మే నెల 5-న తేది సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మే 24 గంటలలో	మే 24 గంటలలో	మే 24 గంటలలో	మే 24 గంటలలో	మే 24 గంటలలో
అవర్షణ	అవర్షణ	అవర్షణ	అవర్షణ	అవర్షణ	అవర్షణ
గోపాలపూరు	89.5	81.8	0.04	0.82	0.99
వాల్తేరు	90.6	82.8	...	0.86	0.97
కాకినాడ	* 97.2	79.2	...	0.14	0.74
బందరు	98.8	82.7	...	1.50	0.65
గుంటూరు	102.7	83.5	...	0.28	0.69
నెల్లూరు	100.0	81.1	...	0.10	0.44
మద్రాసు	95.6	82.5	...	...	0.62
హైదరాబాదు	102.8	79.6	...	0.85	1.06
అనంతపురము	102.8	88.0	...	1.80	0.60
బళ్లారి	102.8	79.5	...	0.15	0.06
కర్నూలు	108.4	78.8	0.27	0.87	0.78
కడప	104.8	86.0	...	...	0.55
బెంగుళూరు	95.5	69.8	1.08	0.47	1.88
నెల్లూరు	* 102.5	82.5	...	0.08	1.79
నీలము	* 100.9	80.0	...	1.00	2.52
కోయంబుత్తూరు*	98.9	70.9	0.48	1.76	1.91

వాతావరణము నెమ్మదిగ తగ్గిన పశ్చిమాంధ్రమండలములలో తప్ప ద్వీపకల్పమునకును ఒకమోస్తరుగ వాయు భారము హెచ్చుచున్నది. ఇక్కడ ఇది తక్కువ. బర్మాలో నధికము. తక్కిన ప్రదేశములలో నొకవిధముగ నున్నది. పడమటితీరమున ముంపుగూరునకు దక్షిణము నుండు పొంతిములందు ఉరుము జరుగుచున్నది. వాయువు తూర్పుముఖముగ వీచుచున్నది కొలంబోవద్ద నుండి వల్లకల్లోలముగ నున్నది. తూర్పుతీరమున దక్షిణ ఆగ్నేయముగ వాయువు వీచుచున్నది. పశ్చిమాంధ్ర మండలములలో వాయుభారము నందు తగ్గుదల కనిపించుచున్నది. ద్వీపకల్పపు దక్షిణమున కేశాంతిర్భాగములందు మధ్యమోష్ణము తగ్గి తక్కినవోట్ల హెచ్చెను. వర్షము కురియుటలో చాలవోట్ల అది మామూలు కంటె తక్కువగ నున్నది. వర్షాటకము చెన్నపురి తీరము, పశ్చిమాంధ్ర మండలములలో పగటివడి తక్కువ. గూడలూరు నెల్లూరులలో రి డ్రిగ్లీలవరకు తక్కువ. నులబాగులోను కొండపొంతిములలోను దానిసమావేశమును రాత్రి వేడి తక్కువ. వాయువునందు ఆర్ద్రత యెక్కువగ కలదు. మబ్బులు హెచ్చినవి. సర్వత్ర ఉరుములమి వర్షమువడినవి. స్థానికముగ తుపానులు వ్యాపింపవచ్చును. అట్టిస్థితి చెన్నపురి తీరమునందు కూడ కలుగవచ్చును.

జేమును ఆంగను,

ఆక్టింగు వాతావరణ కాశ్రిజ్ఞుడు

కమ్యూనిస్టు సహాయసంఘము - గుంటూరు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘికవాదులు :

అయ్యో, కమ్యూనిస్టు సహాయ సంఘమును పేర వోక సంఘము 1918 క సంవత్సరమున గుంటూరునందు సంఘ సేవా కర్మియగును. రా. రా. శ్రీ చిలుమామిళ్ల లక్ష్మీవారాయణ ప్రసాద్, జంపాల వెంకటేశ్వరరావు, నూతన్ శ్రీరావు వయ్య చాదరిగార్ల వే స్థాపించుచు దివది వాటివృద్ధి గాంతు చున్న విషయము తమ కందరకు తెలిసిన విషయము! ఈ సంఘాదేశ్ మెద్ది యన వీడ కమ్యూనిస్టులకు విద్యార్థి వేత శ్శు. లిచ్చుట; పెద్ద పెద్ద పాఠశాలలందు పట్టణములందు భోజన పాఠశాలలకు విద్యార్థులకు వసతులను యేర్పాటుచేయుట; పెద్ద పెద్ద గ్రామములలో మిడిల్ స్కూలులను స్థాపించుట; పశ్చిమకేశవం విద్యార్థివృద్ధి కై పెద్ద కమ్యూనిస్టులకు సహాయ ప్రోత్సాహము లొసంగుట మున్నగునవి. వయ్యో! కమ్యూనిస్టులకు సంఘమును విద్యార్థులకుగ చేయుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశము. ఇయ్యది పవిత్రమైనదనియు, ప్రశంసార్హమైనదనియు చెప్పుటకు సందియములేదు. కాని కమ్యూనిస్టులకు దీనియం బభిమానముచేసి సహాయముచేసిన ప్రోత్సాహము లొసంగుటకు కడుకోవలసియు. దీనికి కారణము నిత్యరముగ విద్యలేదు!

క్రస్తుత మిసంఘ జీవనమునకు గూర్చి విచారించును. కమ్యూనిస్టు సహాయసంఘము వారును వత్సరములక్రింద స్థాపించె బడియు 10 వేల రూపాయలైనను సంఘనిధియందు లేకపోవుట వోచనియు. కాదు! కాదు! కమ్యూనిస్టులకు జరులకు సిగ్గు. సంఘములకు నుమారు మూడువేల రూపాయలును, 7 ఎకరముల మెట్టభూమియుగల దని చెప్పినవో నిజము చెప్పినవాడనిగను నేమో! ఈ స్థితిలో సంఘమును నుకమముగ నడపుట యెట్లు యన విషయమున కమ్యూనిస్టులకు నడచుచున్నాను. ఇదిగతను సంవత్సరము 1-కి 3 వేల రూపాయలు వ్యయ మగుచున్నది. అందు కేయ రూపాయలు వీడవిద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనము లిచ్చుచున్నాడు. సంఘమును చాలినంతవరకు లేకపోవుటచే వీడవిద్యార్థులకు చేయవలసినంత సహాయము చేయుటలేదు. లోకమునం బెల్లయెడల నూతన నాశయములు, నూతనభావములు, నూతన కళలు ప్రబలి, కలకత్తయలు, సురు ప్రభుములు, స్వాభివృద్ధి మార్గముల ప్రకాశించుచున్నవి. ఇట్టి కరుణలైన మన సంఘము నిద్రచండి మేల్కొంచుట యవసరము. లేనివో లేక ద్రోహులమగుచును. కమ్యూనిస్టులకు విధులను గుర్తించి విద్యార్థులే సంఘాధికారులు, దేశోద్ధారకులు అని నమ్మి మనసంఘమును విద్యార్థులకుగ చేయి పోషించుచున్నాను.

సంఘాదేశ్ము లన్నియు ఆచరణలో పెట్టి కమ్యూనిస్టులకు సంఘమును విద్యార్థులకుగ చేయవలెనన్న ద్రవ్య మనవరము. దెబ్బలేనిది. మన మే కావ్యమును చేయవలయు. ద్రవ్యసహాయముచేయుట కమ్యూనిస్టులకు విధియొస్తుంది. మనసంఘమునకు మనము సహాయ ప్రోత్సాహము లొసంగుచుండినవో యెవరు సహాయము చేయదు? ప్రతిభక్తికిని ప్రభువునకు సంఘ సేవను తిలుచుత లేక సేవను చేయుట విధియొస్తుంది. దీనియభ్యర్థమును గ్రహించి కమ్యూనిస్టులకు లా వారివిధులను నిర్వహించెదరు గాక!

కమ్యూనిస్టు సహాయసంఘమున 18 సంవత్సరములు పూర్తియైన కమ్యూనిస్టులందఱు సభ్యులుగ చేరవచ్చును. సభ్యత్వము రు 1000 బి కె సాగి యిచ్చువారు కావ్యోరంజ పోషకులని యగు 500 యిచ్చువారు కావ్యోరంజ పోషకులని యగు 250 యిచ్చువారు కావ్యోరంజ పోషకులని యగు 100 యిచ్చువారు కావ్యోరంజ పోషకులని యగు, సంవత్సరము 1-కి రు 12 యిచ్చువారు కావ్యోరంజ పోషకులని యగు, రు 9 యిచ్చువారు పోషకులని యగు 6 యిచ్చువారు సహాయులని యగు, రు 8 యిచ్చువారు చందాదారులని యగు యెనిమిదిరకములుగ విభజింపబడినది. కమ్యూనిస్టులకు వారివారి ఉత్సాహమునుబట్టి సంఘములో సభ్యులుగ చేరి సంఘమును విద్యార్థులకుగ చేయ చేయుచున్నాను. కమ్యూనిస్టు సహాయసంఘములో సభ్యులకుగ చేరటం గొర్రెనుదాకి మన కమ్యూనిస్టులకు గ్రహించెదరు గాక! ఇదిగతను సంఘములది నభిమానముచేసి తాము దయతో చేసిన వాగ్దానములను త్వరలో చెల్లించగలండులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను.

దుగ్గిరాల 1-5-1919. జంపాల సాంబయ్య.

అద్యురణ కెల్లికో ప్రభువు గారిని కొనిపోవుచున్న "నూత్న జిలాండు" నామ కొలంబోరేవు చేరినది.

శ్రీరామపురము మేజిస్ట్రేటు యందు బి. సి. ఎస్. గారు నైరుతును కొందరు రైలుబండి నుండి బట్టలను దొంగిలించి నందులకు గాను విచారణచేసి తగిన శిక్షను విధించిరి.

సీమతపాలకు తెచ్చుచున్న పుర్రాణా స్త్రీమరు బొంబు కేపు నునానాను రాగలను. నాంకాయనకు బొంబుయిని నిచ్చవలెనెల్లినది. ఏప్రిలు 5-న లేవీనాథు బొంబుయిడండి కదలికల్లిన లాయర్ల నామ 23-న లేవీని మార్చి లిను తీరము చేరినది.

హాజీ డ్రైవరులకు పెద్ద దలంబులను యాద్రీకులకు రాకపోకలకు తగినన్ని వాసలను నుంచి సామ్యములను చేయుటకు సామ్యజ్య ప్రభుత్వమునా విశ్వయించు కొనినారు. కేపుల్లెలు సయ్యకము తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమునా గుత్తరువుల నిచ్చిరి

తామర తైలము

చామర, తీటు, గజ్జికి, మంచుమంచు
పట్టి 1-కి అ. 5. 12-కి రు. 8-8. 10-కి రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మమునొడ కాని, పెండ్లకులలో గాని, లోచర్లములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టకచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను కందు మూడు భేదములు గలవు.

109, ఫోనికోర్డు పోస్టు, బొంబాయి. శంకరాజుగారి వద్ద, గాను

Bradlaugh Hall Meeting.
Conveners Arrested

LAHORE, May 4. Signatories who convened the Bradlaugh hall meeting on the 6th of April last were sent for at the Anarkali Thana yesterday. Nearly all the signatories except two who had been deported or under arrest were present and their statements were taken down by the Superintendent of Police, C. I. D.

The mail steamer "Merkara" with outward mails at 17th ultimo is expected to arrive in Bombay on Thursday. The P. and O. mail steamer "Nankin" sailed on 3rd Marseilles and London with homeward mails, cargo and passengers. The S. S. "Loyalty" which left Bombay on 5th April reached Marseilles on the 23rd ultimo.

Thett in a Running Train.
Accused Convicted.

CALCUTTA, May 4. Mr. J. Younis, I. C. S., Sub-Divisional Officer of Serampore yesterday disposed of a case in which two Eurasians named Arthur John and W. C. Snell were prosecuted the former for theft of trousers and a coat and Rs. 80 belonging to an American gentleman named Monur Moses, from a running train, and the latter with aiding and abetting the former in the commission of the offence. John was sentenced to three months rigorous imprisonment and snell, who had a previous conviction to four months rigorous imprisonment.

H. H. S. New Zealand.
Arrival in Colombo.

COLOMBO, May 3. (Delayed in Transmission). H. H. S. "New Zealand" with Admiral Lord Jellicoe arrived in Colombo. The visit is quite private, official visit being made next year.

Deccan Sabha's Cable.

POONA, April 30. (Delayed in transmission). Sir Hormusjee Wadia President, Deccan Sabha, Poona, has sent the following cablegram to the Prime Minister, Secretary of State for India, and Lord Sinha:—The President and Members of the Council of Deccan Sabha respectfully approach His Majesty's Government and the State Secretary for India and entreat a patient dispassionate consideration of the situation in India. We deplore and regret every act of lawlessness and audacious violence. We admit the absolute necessity for vindicating the Government's authority and exercising the machinations of the enemies of British Rule. We entered equally the avoidance of vindictiveness, of excessive use of force. The true cause of disturbances need unequivocal ascertaining through a patient exhaustive and impartial enquiry by an independent commission enjoying the confidence alike of the Government and the public. Meanwhile we implore that there should be no departure from the Government's and the Parliament's declared policy of progressive reform. Let not the loyalty of all during the four and a half years of prolonged war be forgotten through some acts of disloyalty by a few. We hold and submit as ever before what India wants most is strong sympathetic statesmanship conciliating measures of justice and freedom for necessary fulfilment of their legitimate aspirations. Delay now means mischievous perhaps dangerous. Government and Parliament's wisdom and trust will restore firm faith in India's higher dealing under the British Empire.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవర్ణితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. లక్ష్మీలహరసమము:—లక్ష్మీవలకుల ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీలహర సమములను నిరోధింప యోగ్యులు. 2. కేయో లక్ష్మీలహర రమముగల సీసా తినుమొదల కుండ నేని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము వోకటి లేదని తాము నిర్రోమముగ బల్కగలము. దినబద్ధము, మూడెని శాల్యక భ్యర్థములు, పన్నెనాతము మొదలగునవి కప్పక గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచా. (394)
2. క్రినివాస తైలం:—ప్లేగు గడ్డకును, సుండుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచా.
3. కైకావన రాసనం:—దీనిని సేవించినప్పుడు కేయోదేహి మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, శీతభేది, అతిర్ల పెరుగు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచా.
4. తాలనుభోదముగా:—లిడ్లలకు బలకారి; లిడ్లవారి నందు. గుండము, నులబద్ధము, అశీర్ల భేది, కృకత్వము, కడు పుట్టియుండుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు. లిడ్లలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచా.
5. లోకాచయవార కన్యూరిమాత్రము:—లిడ్లలకు వలకు

చూచుదినవారికి, వాంతిలకు ఉత్తమ గుణ కారి. మందము, పడికేలు, దప్పు, అశీర్లము, శీత కాశం, పొగవ్యాధి మున్ను, నులబద్ధం, కృకత్వం, అతిబద్ధము, దుర్బలము మొదలగు యొక కేక రోగములకు గుణములే యెను. (801)

250 మాత్రము గల సీసా	0-4-0
సహజ కమ్యతో 6-కి	1-8-0
"	12-కి 2-14-0
"	25-కి 5-5-0

పాశ్చాత్య వేంకటాచల వారి వైద్యముల వేంకటాచల వారి వైద్యములు శ్రీ సీతా రామ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయమున
వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.
అనేక చిత్రనిధిచిత్రములతో నిండియుండును.
మొదటి సంచిక వెల ప్రతి 1-కి 1-0-0
రెండవ " " " 1-0-0
మూడవ " " " 1-0-0
నాల్గవ (ప్రభులు లేవు)
ఐదవ " " " 1-0-0
ఆరవ " " " 1-0-0
ఇందు విరోహ మహాసంగ్రాహ చరిత్రము విశేషంకము.
ఏడవ సంచిక వెల ప్రతి 1-కి 1-0-0
ఎనిమిదవ " " " 1-0-0
తొమ్మిదవ " " " 1-0-0

6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రాహ విషయములు సంతే తముగ చిత్రములతో ముగిసిన యున్నది.

2. ఆంధ్రోద్భవము.
ఇందు ఆంధ్రులకు సభాధ్యక్షుల యువ న్యాసములు, ఆశ్విన సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు పీఠ చిత్రములు, చిత్త శిర్యాములు సలక్షణముగా చక్కని శైలిలో పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడి యున్నది. వెల ప్రతి 1-కి 1-0-0
3. ఆంధ్రభర్త కళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీ మూతి కట్టమంచి రావలిగా రెడ్డి గారి విరచితము వెల ప్రతి 0-1-0 (హస్తకర్మము వేలు.)

విరునాము:—
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212 మైసూరు

The Adriatic Problem.

Mr. Lloyd George's Efforts.

LONDON, April 23.
PARIS.—It is generally recognized that any breach between Italy and America will have the most serious consequences. Italy is deeply indebted to the United States both financially and as regards food supplies. Both Mr. Lloyd George and M. Clemenceau knew two days ago that some such declaration by President Wilson was probable, but it was issued solely on President Wilson's initiative. Mr. Lloyd George, who had been working hard to avoid anything like a rupture, told Signor Orlando that President Wilson would probably remain firm and that the Italians ought to reconsider their position, especially as regards Fiume. It was only to-day that President Wilson decided to issue a statement, feeling that his attitude was being misunderstood and that he was entitled to let the world know exactly what it was.

Signor Orlando Interviewed.

LONDON, April 24.
PARIS.—Interviewed by a representative of the "Matin", Signor Orlando declared that the Italian delegates in leaving Paris were not breaking with the Allies. The Italians only asked the Allies to take in hand Italian interests, and they were confident that the Allies would acquit themselves loyally in this mission. Italy would take the greatest account of the opinion of the Allies. Nothing must shake Italy's alliance with France and Great Britain.

British Press Comment.

LONDON, April 24.
The "Daily News" commenting on the Peace Conference deadlock says:—"Two antagonistic principles which have been in veiled conflict throughout the Conference have now met in a death grapple. If President Wilson's principles are to prevail, all claims like Italy's must be abandoned. If Signor Orlando's claims are recognized, there is an end to the principle of self-determination everywhere."

The "Daily Express" says the British nation must blindly support Mr. Lloyd George.

The "Morning Post" military correspondent says it would be an incredible act of stupidity and baseness to desert.

Commenting on the Italian deadlock, the "Times" says:—"Italy's best friends wish and pray that she will hearken to President Wilson's appeal. England and France will abide by the Treaty of London if necessary, but they agree with President Wilson's contention that since the treaty the whole situation has changed. England and France also agree with President Wilson on the moral claim of the lands north and north-east of Fiume to an outlet to the sea, and will not hesitate to act upon this conviction if forced to do so. The decision is in Italy's hands. It will affect her whole future and the future of the world."

President Wilson's sensational declaration came too late for anything but short comment in this morning's papers.

The "Daily Graphic", while disclaiming hostility to Italy refers to her "obdurate attitude," and advocates the Croat claim to Fiume.

The "Daily Chronicle", without condemning President Wilson's momentous innovation, writes sympathetically concerning Italy's position, though the journal admits that the issue is one on which opposite opinions can honestly be held.

The "Daily Chronicle" says that the result of making exception to the past secrecy in Italy's case is to jeopardise the whole League of Nations.

King Victor Emanuel's Attitude.

LONDON, April 24.
King Victor Emanuel has telegraphed to Signor Orlando, commending his action and insisting that there should be no recession from the position Signor Orlando has taken up.

Signor Orlando has issued a long statement in reply to President Wilson, in which he declares that he was compelled to withdraw from the Conference after President Wilson's action, which he regarded as a departure from diplomatic custom, which left him no other course.

Further Discussion.

LONDON, April 23.
PARIS.—President Wilson, M. Clemenceau, Mr. Lloyd George and Signor Orlando will hold a further discussion this afternoon on the Adriatic question.

Signor Orlando's Departure Postponed.

LONDON, April 24.
PARIS.—Signor Orlando's departure has been postponed till 8 o'clock this evening.

The Premier Visits Signor Orlando.

LONDON, April 24.
PARIS.—Mr. Lloyd George visits Signor Orlando this morning.

Italy's Counter-Proclamation Explained

LONDON, April 24.
A "communiqué" from Paris contains a summary of Signor Orlando's counter-proclamation, which says that President Wilson's attitude is an innovation in international affairs. This is not a complaint. But Signor Orlando holds that this attitude has been taken up hitherto only with enemy people. Moreover, the proclamation came while negotiations were proceeding. It was an attempt to place Government in opposition to the people. In other words, it treated the Italians as if they were barbarians without a democratic Government. Signor Orlando himself never denied that the Pact of London did not apply to Fiume. He based his claim on the principles contained in the fourteen points. He had discovered that the fourteen points were elastic for every nation except the Italians, and he emphasises that his claims are based upon the fourteen points. Then follows a statement on the Fiume case. He ends by expressing his friendship for the American people.

Italian Delegation's Departure.

LONDON, April 23.
PARIS.—Signor Orlando, writing to Mr. Lloyd George and M. Clemenceau, announcing the departure of Italian Delegation, says it is impossible for the Italians

to continue to participate usefully in the work of the Peace Conference. Signor Orlando expresses regret that President Wilson intervened at a moment when the Italians were making a supreme effort on behalf of conciliation, which by this very act, President Wilson rendered impossible. Signor Orlando pays a tribute to the loyalty of Great Britain and France shown in the course of discussions, and concluded by throwing on President Wilson the sole responsibility in which the American people cannot be made to share for the decision which the publication of his manifesto forced upon the Italian Delegation.

British Position.

LONDON, April 24.
As regards President Wilson's statement respecting the Italian claims, Reuter learns that the following is the British position:—The Italians were entitled to Trieste, Pola and part of Dalmata under the Treaty of London, and Croatia was to be given Fiume. Nevertheless, the Italians claimed and occupied Fiume. Great Britain advised Italy, in her own interests, to forego some of her claims, but if the Italians insist on their treaty rights, the British and French will honour their signatures, although if the treaty must be carried out then Fiume must go to Croatia according to the treaty.

Mr. Lloyd George and M. Clemenceau have been endeavouring, but have failed, to effect some arrangement. President Wilson issued the statement on his sole responsibility.

It has been decided that an official summary of the Peace terms will be made public when they are handed to Germany.

Italy's Resolve.

Demonstration in Rome.

LONDON, April 23.
At a meeting of the Communal Council, the Mayor read a telegram from Signor Orlando in reply to a telegram from the recent Congress of Italian municipalities, adjuring him to obtain satisfaction concerning Italian claims. The reply was received with cheers. Signor Colonna said that the European war had been won on the Italian front and he proposed that Councilors, as on the 24th May, 1915, should go amidst the people to affirm Italy's resolve, not to emerge from the war weakened. The Mayor and the Councilors then left to join in a popular demonstration.

ROME.—In response to the invitation contained in the evening papers to demonstrate on the subject of Italian claims a crowd assembled this afternoon at the Piazza Colonna, carrying flags inscribed "Long live United Italy; Fiume, Signor, Orlando and Baron Sonnino. The demonstrators marched along the streets singing anthems until they reached the Capitol, where the Mayor, in the course of a speech, said that Italy refused to have her war aims betrayed by hypocritical intrigues on the fruits of her victory gathered by the enemy.

Foreign Embassies Guarded.

LATER.—During the demonstration the American, British and French Embassies and the office of the Socialist paper "Avanti" were guarded each by 200 soldiers to prevent any possible incident.

Fighting in Lithuania.

Extent of Polish Offensive.

LONDON, April 24.
Reuter learns that the Polish offensive in Lithuania, which has resulted in the capture of Vilna and Barandvichi, extends along a 150-mile front.

Foreigners in Russia.

Soviet Government's Highhandedness.

LONDON, April 24.
Reuter learns that Government is informed that the Russian Soviet Government has taken possession of the passports of foreigners in Russia, which they are altering and distributing amongst Bolshevik propagandists, who are being sent abroad.

Withdrawal of Black Lists.

LONDON, April 27.
The Press Bureau makes the following announcement: The Allies have decided to withdraw all black lists as from the 28th April. Disabilities attaching to trade and communication with firms and persons on these lists cease to operate.

Control of Commodities.

LONDON, April 26.
The Press Bureau issues a Board of Trade announcement that all controls on the sale and distribution of commodities exercised under the Defence of the Realm Act have been abolished or cease on the 31st instant, except in a few instances, including Australian wool, flax, seed and Egyptian cotton. This notice does not refer to the restrictions on imports and exports, which are already largely reduced and are the subject of special Government action.

Bulgarian Muddle.

Soviet Government's Fall Imminent.

LONDON, April 24.
BERLIN.—The "Berliner Tageblatt" reports from Vienna that the collapse of the Budapest Soviet Government is imminent and an Entente Commission has gone thither to study the situation.

Rumanian Advance.

LONDON, April 24.
COPENHAGEN.—A message from Budapest states that the Rumanians continued to advance on the 22nd April on the entire line between Theiss and Maros. The Hungarian Soviet troops showed complete lack of discipline at several points, especially at Debreczen, which was therefore evacuated during the night.

The Trans-Atlantic Flight.

Further Delay.

LONDON, April 23.
ST. JOHN'S.—Both air flight parties are reconciling themselves to the prospect of a long delay and do not contemplate starting before next month.

Orenburg Evacuated.

Bolshevist Deserters.

LONDON, April 24.
Reuter learns that the Bolshevik headquarters staff has hastily evacuated Orenburg, on which General Dutoff's army is advancing. General Dutoff has already re-captured Orsk. Large numbers of Bolshevik deserters have joined the Siberians and are fighting excellently. The peasants in the liberated districts are also joining General Kolchak's forces in large numbers.

Britain and France.

Naval Visit to Paris.

LONDON, April 23.
BREIT.—The crews of the Atlantic Division to-day breakfasted with the Brest sailors. The greatest cordiality prevailed.

LONDON, April 24.
PARIS.—British sailors to-day toured Paris in motor buses, visiting various places of interest. The Petty officers and men were entertained to luncheon.

The British Naval Officers were to-day given a reception at the Hotel de Ville. M. Pench, the President of the Council General, said that all Paris was proud to welcome the representatives of the British nation. He eulogised the British Navy, which was a vigilant sentinel of the world, so formidable that not once did the enemy dare risk a great battle against her. M. Pench recalled the cool audacity and determination displayed in the attacks on Ostend and Zeebrugge. He concluded that the Anglo-French friendship would survive, intensified and consecrated by victory and would constitute one of the guarantees necessary for the peace of the world.

French Honours.

LONDON, April 23.
PARIS.—In the course of his speech at the Elysee on the occasion of his handing to Sir David Beatty the Grand Cross of the Legion of Honour, Mr. Poincare said that Sir David Beatty had shown throughout the war the finest qualities possible in a sailor. Later a reception was given at the Ministry of Marine, when M. Leygues conferred a number of decorations on British Naval officers, including the Commandership of the Legion of Honour on Vice-Admiral Sir Arthur Cavanagh Leveson and vice-Admiral Sir Osmond de Beauvoir Brock. The British officers were entertained in the evening to a gala performance at the Opera House, while the men attended a special performance at the Chatelet Theatre.

Situation in Saxony.

A State of Siege.

LONDON, April 24.
BERLIN.—Herr Scheidemann has decreed a state of siege in Saxony, with a view to maintaining public security.

The Versailles Negotiations.

The German Delegates.

LONDON, April 23.
BERLIN.—Marshal Foch's reply to the German telegram of the 21st April says that the German delegates can depart when ready. They will be accorded entire freedom of movement for the fulfilment of their mission and for telegraphic and telephonic communication with their Government. Marshal Foch requests the German Government to notify the date of departure of the delegates as quickly as possible. The journey of the German delegates will be so arranged that they will arrive at Versailles in the evening, so that they can instal themselves quietly. They may send three missionaries now to prepare quarters.

Tea Auctions Resumed.

LONDON, May 1.
Public auctions of tea for Home consumption will be resumed on the 4th May.

Lord Montagu Returns.

LONDON, May 1.
Lord Montagu has arrived Home from India.

India in Parliament.

Future of the I. A. R. O.

LONDON, May 1.
In the House of Commons, replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that the Government of India was now considering the future constitution of the Indian Army Reserve of officers.

Industrial Commission.

Mr. Montagu also stated that he expected to receive from the Government of India shortly a despatch with regard to giving effect to the proposals of the Industrial Commission.

Pensions and Reforms.

Replying to Sir John Rees, Mr. Montagu stated that the pensionary proposals in the Montagu-Chelmsford Report would be treated independently of those relating to constitutional changes.

The Paris Embassy.

New Naval Attaché.

LONDON, April 28.
The Admiralty announces that Commander the Hon'ble Alexander Ramsay is appointed Naval Attaché in Paris.

A City of the Dead.

LONDON, MAY 1.
Paris to-day is like a city of the dead, even the civil life seems stopped and rain is adding to the general gloom.

The Peace.

Kiaochau Question.

London, May 1.
PARIS:—The Council of Three has definitely settled the question of Kiaochau according to the Japanese view Japan keeping the free disposal of Kiaochau. A clause in the preliminary Peace Treaty will impose on Germany cession of Kiaochau to Japan, it being understood that Japan will later return it to China. Other agreements between the Japanese and Chinese Governments are still to be kept.

The Cotton Control.

Restrictions Relaxed:

LONDON, May 1.
The Board of Trade announces that the order regulating the prices of raw cotton has been revoked so far as it relates to American, and now only applies to Egyptian cotton.

May Day in Paris.

LONDON, April 30.
PARIS:—To-morrow will be absolutely inactive industrially and commercially. There will be no trams, tubes or newspapers. The Stock Exchange, cafes, restaurants, theatres and music halls will remain closed. A Note issued last night states that the French Government has decided to forbid any attempt at manifestation in the streets of Paris on May Day.

War Honours List.

LONDON, April 28.
The Premier's Honours List for public services during the war is issued.—Barons Burnham and Rothermere become Viscounts, and Sir E. Roberts, Sir R. T. Hermon Hodge, Sir T. R. Dewar and the Hon'ble Mr. T. H. Coochrane become Barons. The list includes 23 Baronets, including the names of Sir K. S. Anderson, Mr. J. H. Cory Davison, Sir Henry Dalziel, Sir Charles Chadwyck-Healey, Mr. Edward Hulton, Newspaper Proprietor, Mr. W. F. Madge, Mr. Norman Moore and Sir J. D. Rees. Many Knighthoods are conferred including Mr. Harry Lauder "for Empire service during the war," Mr. Oswald Stoll, who "rendered valuable services to many charities," Professor Israel Gollancz and Professor William Ridgway, and Lieut.-Col. F. W. Fowle.

Situation in the Punjab.

Order Against Extortion.

LAHORE, May 3.
The following Martial Law Orders (No. 38) have been issued by Lt. Col. Johnson:—Whereas it has come to my knowledge that attempts are frequently made to extort money from persons with a view to either saving them from penalties for intentional or other breaches of Martial Law or for the purpose of removing them from the restrictive incidence of such Martial Law or other laws; Whereas I deem such conduct gravely detrimental to the good order and governance of the area under my command, I therefore, by virtue of the powers vested in me under Martial Law Regulation No. 15, declare that it is an offence under Martial Law for any person in the said area to offer or receive money or other valuable consideration or to act as an agent or a go-between, in any transaction or proposed transaction by virtue of which a person paying such money or giving such considerations is promised to evade any penalties of the proceedings or to obtain any benefit of any kind whatsoever under Martial or other laws or order, and I warn all concerned that any person convicted of any breach of this order in the said area is liable to two years' imprisonment or fine and whipping.

A Durbar.

The Durbar to be held by the Lieutenant-Governor on the 12th instant will take in Montgomery Hall at 7-20 A. M. A rehearsal of the Durbar will take place at 5 P. M. on the 11th instant.

Punjab Disturbances.

Position Reviewed.

(Delayed in transmission.)

LAHORE, May 2.
A representative of the "Civil and Military Gazette" made a tour of the affected areas during the course of this week and was able to collect some more information with regard to the events of the past three weeks and also to obtain some idea of the temper of the people under Martial Law. The first place visited was Lala Mussa, then Gujrat, Wazirabad and Gujranwala. At Lala Mussa there is no civil station, the only Europeans being a few railway officials and officers who administer Martial Law. The Officer Commanding the troops is Lieutenant Evans. He is domiciled in the first class waiting room on the platform at this junction and shares his unusual habitation with two other officers, one of whom is a medical officer in charge of a mobile ambulance. There had been no trouble at Lala Mussa, although it is thought that the troops only arrived just in time on Monday following the Amritsar disturbances. The prospect of trouble in future is now happily remote, the officers at the station got through every train, whether from the north or south. This searching of passengers is the reason for the delay in the running of trains all along the line to the extent of two or three hours behind the scheduled time. The only excitement which had been dealt with from Lala Mussa was when a train was derailed on the branch line near Malakwal on the 17th April and women and children were removed from there and brought up to Lala Mussa through the commendable promptitude of officers there. Altogether 32 arrests had been made at Gujrat and 14 in Jalalpur, among them being Har Gopal, Barrister-at-Law, Mul Raj, pleader, Tara Chand and Ghulam Hussain, Municipal Commissioner. These were all taken to Lahore on Wednesday morning in connection with their trial. On the 15th

April the rioters at Gujrat made their way to the Railway station, swarming in. Here they began destroying the telegraphic and telephonic instruments and furniture and set fire to the records. The Police opened fire and dispersed them and made seven arrests on the spot. The Police and Magistrates extinguished the fire in the booking office. More troops arrived that night. On the morning of the 16th April notices were issued prohibiting meetings and processions in connection with the Rowlatt Bill without license. Practically all the shops have been reopened. Since the 19th April absolute quiet has reigned in Gujrat. Further information was gathered at Gujrat regarding the derailment at Malakwal. It appears that one mile from Malakwal two rails were taken up and a passenger train wrecked. The fireman and one third class passenger (both Indians) were killed and one Gurkha sepoy was slightly injured. The telegraph line was also destroyed. Communication was restored. At Jalalpur near Gujrat the telegraph wires were cut on the night of the 15th and on the 16th a crowd entered the Municipal hall, assaulted several Municipal commissioners and took away some furniture. To quell this some Sowars were sent from a remount depot. "Hartal" was observed on the 16th April, but on the following day shops were reopened. By 10 o'clock on the morning of the 15th April telegraphic communication from Wazirabad was cut everywhere. The rioters also got hold of a few sleepers and fencing and burned both. Fighting took place, crowds being dispersed. In burning the house of Mr. Bailey, a missionary, previously reported, his very valuable records of the dialects of the Himalayan tribes, which had been a labour of years, were also destroyed. More troops arrived on the 15th April and a party of Railway Sappers and Miners from Sialkot were sent to repair the damage to the railway. On or after the introduction of Martial Law there was no fear of any further trouble. General Campbell moved his headquarters from Sialkot to Wazirabad, and took up his quarters in the Dak Bungalow near the station. He set to work at once to secure law and order. In the areas under the command of General Campbell there had been at least 200 arrests and there had been no resistance, either by individuals concerned or their sympathisers. Accommodation had been one of the most difficult problems at Wazirabad. The Brigadier is living in a railway carriage. Several officers sleep on platform of the station, while the Dak Bungalow is turned into offices. There is a camp for soldiers just outside the town. All speak with gratitude of the welcome gifts from the Simla Red Cross and Lady O'Dwyer's funds.

Amritsar Loot.

Judgment of the Commission.

LAHORE, May 3.
On Thursday and Friday judgment was delivered by Lt. Col. A. A. Irvine's Commission in four cases under Section 412, I. P. C., against persons found in possession of property stolen from the National Bank at Amritsar. All the accused were convicted. In the first case against 16 accused judgment was as follows:—On the 17th April at 2 P. M., the Police acting on information received, raided a house reputed to be a gambling den in Amritsar, and found the accused, all in one room, in possession of a quantity of piece-goods which had been proved to be the property of the National Bank and which they were apparently in the act of dividing. They were at once arrested. The defence is absolutely worthless. Abdus [accused No. 6] states that he had come from Dera Ghazi Khan on the 16th April and was merely in the house by chance. He describes himself as a resident of Dera Ghazi Khan and merely a casual visitor to Amritsar. His witnesses who were called from Dera Ghazi Khan have not come, but Mr. Chaudhri, of Katra states that he knows the man well and that he is a permanent resident of Amritsar. The Sub-Inspector confirms this. The Inspector also states that this accused made no mention of having come from Dera Ghazi Khan when the Police questioned him. We and the defence Counsel satisfied ourselves as to this from the Police diaries. This defence in fact was only put up at the last moment and was not mentioned in the statement which this accused made to the Court. We consequently reject his plea. There is no reason to differentiate in the matter of punishment. Each accused has been sentenced to seven years' rigorous imprisonment and the convictions have been registered under 412, I. P. C. The property found may be made over to a properly accredited representative of the National Bank.

The following is the judgment in the case, Crown vs. Manohar and nine others:—On the 17th April 2-45 P. M., the Police, acting on information received, raided a house in Amritsar and found the accused in possession of a quantity of piece-goods prove to have been the property of the National Bank. They were at once arrested. The defence is absolutely worthless. Each accused has been sentenced to seven years' rigorous imprisonment, except Khalik accused No. 2, who, on account of his youth [he being about 17 years of age], has been sentenced to five years' rigorous imprisonment only. The convictions have been registered under Section 412, I. P. C. The property found should be made over to a properly accredited representative of the National Bank.

The following is the judgment in the case Crown vs. Ramzan Guffar, Mahomed and Ahmed.—On the 17th, April at 3-30 P. M., the police, acting on information received, raided a house at Amritsar and found the accused, who are Kashmiris and live together all in one room, in possession of a quantity of piece-goods and cotton which had been proved to be the property of the National Bank and which had been buried under the earthen floor of the room. They were at once arrested. There is no evidence for the defence, which is a mere denial of the charge in each case. We register a conviction against each of the accused under Section 412, I. P. C. We sentence Ramzan and Mahomed to seven years' rigorous imprisonment each, while Guffar and Ahmed may, on account of their youth, undergo the lesser sentence of five years' rigorous imprisonment each. The property found may be made over to a properly accredited representative of the National Bank.

The following is the judgment in the case Crown vs. Guffar Bat Khalil Din, Aziz Mir and Rahim:—On the 17th April at 4 P. M. the Police acting on information received raided a house at Amritsar, and found the accused, who are Kashmiris and lived together all in one house, in possession of a quantity of piece-goods and yarn which have been proved to be the property of the National Bank. They were at once arrested. There is no

evidence for the defence of accused Nos. 1 and 3, who merely deny the charge in each case. We register a conviction against each of the accused under Section 412, I. P. C. and sentence them to seven years' rigorous imprisonment each. The property found may be made over to a properly accredited representative of the National Bank.

A Press Communique.

The following Press "communique" is issued:—The Lieutenant-Governor has received the following telegram from His Highness the Maharaja of Kapurthale, dated Paris, the 25th April:—"Much distressed to hear riots in the Punjab. Hope my troops will be utilised if required." It has already been announced that Imperial Service Troops of the Durbar were promptly made available for use in the suppression of disturbances and had been assisting in the protection of railway lines for some time past. An Indian officer and a regimental "granthi" have recently been touring through Manjha. The Military authorities have been impressed with the fact that personal propaganda of this nature is much more successful than the propaganda by means of leaflets. A scheme is now being prepared for the whole division and a flying column for propaganda work leaves Lahore to-morrow afternoon. Indian soldiers visiting their homes on leave or writing to their relatives are being asked to deny false reports about the Rowlatt Act. Loyal meetings are reported from Miani, Hansi and Dharmaala. Telegraph wires have been cut between Minchinabad and Moleodgan Road in Bahawalpur State.

Khoja Abhorrence.

KARACHI, May 3.
The Khoja Ismailia Jamat of Karachi, the followers of H. H. the Aga Khan, at a special meeting passed a unanimous resolution expressing their unfaltering loyalty to the King-Emperor and emphatic disapprobation and abhorrence at the wanton acts of murder and rioting committed at Delhi and elsewhere and dissociating themselves from non-compliance or disobedience of law and order, and they humbly offer their services to the Government for the suppression of disorder.

Loyal Sindhi Citizens.

A manifesto in Sindhi, signed by the leading Mahomedans and Hindus of Sukkur, is being distributed, which explains the Rowlatt Act, condemns disorders, contradicts baseless rumours, and calls upon the people to co-operate with the Government by bringing to the notice of the authorities any attempts by mischief-mongers to disturb the peace.

Arrest in Sindhi.

KARACHI, May 3.
The arrests on various charges, chiefly sedition, of agitators in Sind now total 8,—3 in Karachi and 5 at Hyderabad. The latest arrests in Hyderabad include an ex-internee, Professor Javaharlal Totiram, now known as Swami Govindanand, who was arrested yesterday and released on bail for Rs. 5,000.

Amir's Advice to His Subjects.

PESHWAR, May 3.
A correspondent states that the frontier tribes are reported to be greatly impressed by some firmans which Amir Amanulla has recently issued to his Governors at Jellalabad and elsewhere, enjoining on them the necessity of discountenancing any possible attempt of Afghan subjects, to interest themselves, directly or indirectly, in the disturbances in the Punjab. Similar orders have apparently also passed round among the Mullahs. There is a story now current in the Peshwar Bazaar that one or two well known agitators applied the other day for passports to Kabul at the Afghan Post Office, but discovered that the Amir had already forbidden the grant of passports to any who have taken part in the recent disturbances.

Defence of India Act.

SIMLA, May 3.
A Gazette of India "Extraordinary" notifies the following amendment in the Defence of India Act Consolidation Rules, 1915:—"After Rule 12-A, the following rule shall be inserted, viz., (1) any area to which, by notification in the Gazette of India, the Governor-General-in-Council has declared that provisions of this rule shall apply, any officers of the Government, authorised in this behalf by a general or special order of the local Government may arrest without warrant any person, against whom a reasonable suspicion exists that he is promoting or assisting to promote rebellion against the authority of Government; (2) the provision of sub-rules [2] [3] and [4] of rule 12-A shall apply in the case of every arrest made under this rule. The Governor-General-in-Council is pleased to declare that the provisions of the said rule shall apply to the Punjab.

An Interesting Case.

LAHORE, April 2.
Yesterday the authorities sent for trial one Moti Ram of Lahore under rules 24-29 Defence of India (consolidation) Rules, on a charge of inciting police to disregard their duties. To-day they sent for trial four additional accused in connection with Gujrat riots. The others were directed to be released without trial owing to insufficiency of evidence against them. Eight men including two Lambardars were also sent up for trial on a charge of rioting, sedition and arson. They are accused of committing these offences at Mauza Bulakh (Gujranwala) on the 16th April the property burnt being Government Patwar records. The cases will be tried early.

Press Communique.

The following Press communique is issued:—A complete list of attacks on Railway Stations, cutting of wires, derailments and the like which have occurred on North-Western Railway since the 20th of March last affords both a record of the widespread mischief effected and of the great difficulties which the railway and military authorities have had to encounter in restoring communications. The record begins with the attack of a mob on Delhi station on the 20th March which caused considerable damage to the railway offices though it did not affect the working of the railway or result in injury to the permanent way. Nothing further occurred until the 10th when the mob set fire to the goods shed at Amritsar, smashed the cabin point lever and killed one European guard. On the same date the mob looted and burnt Bhagatwala station and

all tickets, books and other property were destroyed. On the 12th Kaur station was burnt and looted, wires were damaged and a very serious interruption was caused to the traffic. On the same day the Patti station was attacked, the goods office was looted, the level crossing gates, points and point locks were taken away, telegraph wires and posts between Patti and Gharyala were destroyed, wires were cut near Nakodar Ganda, Singhwala station was looted, telegraph instruments smashed and wires cut and ticket office was partially burnt. Finally Khemkarn station was attacked and a considerable property destroyed. On the following day the 13th, a length of rail was removed between Chehaata and Khasa [near Amritsar] and an engineer and eight vehicles of a goods train derailed. Both lines were blocked and the trains looted. On the same day telegraph wires were cut beyond Barara station. On the 14th all wires near Gujranwala station were cut and the station bridge was set on fire, attacks were made on the driver and fireman of the train there and the train looted. On the same day Wagah station was burnt and a passenger injured by a stone thrown at the train near Kot Radhak Kishan Station. Telegraph wires were cut between Delhi Krishanganj and Shakurpur, obstructions were placed on the line near Okara and a train was attacked by a mob at Hafizabad which caused a certain amount of damage to the train itself. Reports of the 15th show that an attempt was made to burn the ticket cupboards at Lala Musa station, an armoured train was derailed at Wagh, telegraph wires were cut between Chinchoki Mallian and Kila Shikarpura and a serious attack was made on Churhukana station resulting in the burning of the station, cutting of all telegraph wires, dismantling of telegraph posts and looting of parcels from a mixed train and damage to a carriage and on engine. The line was badly damaged between Kila Sheikhpura and Bahilike; wires between Jantipur, Bataia, Chhina and Dharim were cut, and interruptions occurred in telegraph communications at Bahawalnagar where the whole railway staff, loco-engineering and traffic struck work for two days. Finally wires were reported to be cut between Chhanga Manga and Pattoki. On the 16th there was also a report of heavy damage done by a mob coming from Bahilike which burnt and looted Sangala Hill Station breaking up all telegraph instruments, signals and lamps and robbed the station at Shamker. Heavy obstructions were placed on the line between Changa Manga and Pattoki, damage was done to telegraph wires near Jaito line were displaced and partially removed near Sialkot, where the lines were also cut. The damage reported on the 17th was nearly as heavy. A telegraph post was cut down between Lyallpur and Gatti and wire were reported cut between Massan and Daud Kuel, wires were again cut between Nakodar and Shankar, and finally a derailment was caused between Harrian and Malakwal, in which two engines were damaged, a front brake and third class bogie smashed, one fireman and a passenger were killed and one sepooy was injured. Telegraph wires were at the same time cut and communication interrupted between Harrian and Lalamusa. On the 18th the police reported that a crowd came on the platform at Kaithal and broke the lamp and window glasses. Wires were cut between Roman and Shergarh in the direction of Bhatnand and stacks of baled bhooma, near Lyallpur station was set on fire. On the 19th telegraph wires were cut between Tobatek Singh and Janiwalla and communication interrupted. On the 20th wires were cut between Rhotak and Samargopalpur, a serious attack was made at Gujrat where the rioters partly burnt the railway station and cut telegraph wires. A number of wires were also cut near Wazirabad. On the 21st an attempt was made to cut wires between Kartarsinghnawala and Bhatinda. Wire was cut between Dayuya and Taddos, Umar and also at Oudh Singal and Bilgastation.

An account will subsequently be published of the injury which has occurred since the 21st but the operations of Martial Law had by that date already begun to have their effect and subsequent interruptions were comparatively few.

The Rowlatt Act.

Maharaja of Benares' Views.

ALLAHABAD, May 3.
The Maharaja of Benares, at a Durbar held on Wednesday, delivered a speech, in the course of which His Highness, referring to the Rowlatt Act, expressed regret that though education in India was on the increase and the people were trying for Home Rule and greater share in the administration, they were not following the best qualities of the English race. Ninety-nine per cent. of the people did not know what the Rowlatt Act was, and what harm, if any, it could produce. India was ashamed that a disturbance was created here at the instigation of certain agitators, who had not understood the situation. It must not be forgotten that under the Defence of India Act the police still possessed great powers. No harm had been done by it to the peaceful and respectable citizens. To think that an Act intended for wrongdoers would be also made applicable to respectable persons was foolishness, if this argument were to prevail no laws could be passed and the administration could not be carried on.

Defence of India Act.

ALLAHABAD, May 3.
Mr. Azizuddin, alias Babban Khah, has been ordered, under the Defence of India Act, to remove himself from the district of Chindwara within 24 hours. He stayed with the Ali brothers and was an active member of the Home Rule League.

A Manifesto.

By Mr. M. K. Gandhi.

BOMBAY, MAY 3.
The following manifesto has been issued by Mr. M. K. Gandhi:—

Sisters and brothers,—I have two letters from Mr. Horniman which I expect you will be anxious to read. The one addressed to me reads:—

MY DEAR MAHATMAJI,

They are taking me away at last. I have been rushed off without notice. This is only to say "Au revoir" and to ask your blessing. God speed you in your work for the Indian people. I shall do what I can wherever I am.

Ever yours affectionately,
(Sd.) B. G. HORNIMAN.

That to Mr. Jamnadas is as follows:—

MY DEAR JAMNADAS,

I hope whatever happens Bombay will remain quiet. I do not know whether this letter will reach you but if it does, give my love to everybody. In the meanwhile I will work for India wherever I may be.

Ever yours,

(Sd.) B. G. HORNIMAN.

Both these letters were written by him from the S. S. "Takada". Further news is that his health is all right, that he is being well looked after and that the officers have treated him with all courtesy. The order of deportation means that Mr. Horniman will be absolutely free on reaching England, that there will be no restrictions whatever on his liberty, and as he is resolved to work for India wherever he is, it is likely that he will render great service to India while in England. This however, is but a poor consolation for the people. They would be satisfied only if the order of deportation is withdrawn, and we cannot sit still till we find him back in our midst. The first and foremost thing is to observe self-restraint and to learn to keep the peace. If we break the peace we shall only be delaying Mr. Horniman's return and paining him.

(Sd.) M. K. GANDHI.

BOMBAY, May 2.

Mr. Gandhi replying to anonymous letters received complaining about the absence of demonstrations for Mr. Horniman's deportation says:—India can only rise higher by reason of such restraint and that the demands of a people so trained become irresistible. He calls on all desirous of helping the movement in real spirit to enrol themselves as sympathisers. He emphasises what other countries may achieve by violence India can achieve by non-violence only, and that from time immemorial India has deliberately abandoned the use of universal brute force as against her Dharma.

Peace Negotiations.

LONDON, April 23.

PARIS.—The Havas Agency states.—The "Departure of Italian Delegates from Paris will not delay opening of negotiations with the German representative, who it is expected will receive the text of the peace terms on the evening of May 1st.

Prince of Wales as Freemason.

LONDON, April 24.

The Prince of Wales will be initiated as a Freemason on May 2nd.

Picturesque Ceremony.

Inspection of British Marines.

LONDON, April 24.

PARIS, April, 23:—A picturesque ceremony was witnessed at invalides quadrangle, when Admiral Beatty and General Berdoulat the Military Governor of Paris inspected the contingent of the British Marines. A French Military band was stationed at the entrance to the quadrangle, and a guard of honour of French infantry was drawn up on the front steps of the church. The Quadrangle was packed with sightseers. The adjacent streets were blocked with masses of people. Two white ensigns with tricolor between, flew from the roof. After inspection the men were taken to the church and shown Napoleons tomb. Berdoulat in the course of a speech paying a tribute to the British Navy said.—The Day was all the more hallowed for being St. Georges Day and the anniversary of Zeeburge and Ostend.

Admiral Beatty replied expressing his admiration for the glorious sacrifices of France.

Wilson's Fourteen Points.

Unconditional Acceptance Incorrect.

LONDON, April 29.

The "Times" Rome correspondent states that the statement that Italy in agreeing to the armistice accepted the fourteen points unconditionally is incorrect. Signor Orlando made a reservation regarding the Italian Frontier similar to Great Britain's reservation concerning the freedom of the seas:—"C. & M. Gazette."

Supply of Food.

To Volunteers Operative in Russia.

LAHORE, May 4.

LONDON, April 29th.—It is reported from Finland that the Government is furnishing food and munitions for volunteers operating in Russia on the understanding that there shall be no attempt at conquest. The object of the operation is to assist firms and Russians rising against Bolsheviks.—"C. & M. Gazette."

Ambala to Simla by Air

SIMLA, May 1.

Major H. A. Tweedie, Royal Air Force has flown from Ambala to Simla in a fast camel scout aeroplane. After circling over Simla, he descended most successfully at Annandale this afternoon at 4.30. The weather was cloudy and somewhat stormy.

Lord Jellicoe.

Message of Acknowledgement.

Lord Jellicoe telegraphed to H. E. the Viceroy:—

BOMBAY, May 1.

On leaving India may I express to Your Excellency my most grateful thanks for the very warm welcome extended to Lady Jellicoe and myself staff officers and the ships Company of H. M. S. "New Zealand." Our stay in India had been made most pleasant for us and the work in which I had been engaged has been greatly facilitated by the very kind assistance extended to me on all sides. I venture to express the hope that Your Excellency's labour for the great Indian Empire may be blessed with every success.

The Postmaster General, Bengal, notifies that weakened telegrams for Mesopotamia will not be accepted until further notice.

Storm in Burma.

RANGOON, May 3

Last night a heavy storm of wind and intense lightning passed over Rangoon and adjoining parts of Lower Burma. The Moulemein tram had to be halted as wind force was terrific. The storm came from the east. As the result of the storm a fire took place at Pegu, houses being burnt to the value of over a lakh.

Brief Telegrams.

The latest report shows there has been no change in famine areas in India, but persons receiving relief number 239,043, an increase of 34,000 as compared with the previous week.

A Bombay correspondent telegraphs:—The cloth markets locality was the scene of a destructive fire on Friday morning, a hosiery shop belonging to Gunney Ahmed being completely gutted with its contents. The cause of the fire is attributed to an electric wire fusion.

The cholera epidemic in Calcutta is still raging unabated. During the week ending the 26th April there were 277 deaths from cholera in Calcutta. The Health Officer reports that the mortality is slightly higher. The epidemic appears to have reached its maximum and will probably rapidly subside.

Jail Administration.

India Government's Resolution.

SIMLA, May 3.

The Government of India have issued a lengthy resolution pointing out the necessity of a thorough enquiry into the jail administration in India for which purpose they have appointed a strong committee of which Mr. N. C. Mitchell-Innes, Inspector of Prisons, Home office, London will be a member. The Government of India are well aware of the differences in prison practice in England and India, and they do not desire in any way to simply that the latest experiments of the west are necessarily suitable for all introduction in the east, but they are of opinion, that the subject well merits detailed expert examination if the prevalent system in this country is to be saved from the reproach that it is failing to keep pace with modern ideas. It is true that in various Provinces experiments with the Postal system and with preventive methods, as applied to criminal tribes, are being made, but action is being taken by provinces individually and the scrutiny and co-ordination of the results attained, are likely to ensure that the lines of future policy are defined and mistakes avoided in the early stages. Exact uniformity of procedure in all provinces is no doubt doubt impossible and possibly undesirable but with adaptation in degree and detail to varying local conditions, there is no reason why the general principles governing the treatment of criminals should not be the same throughout the country. There remains the very important subject of transportation about which much has been written in the past and into a discussion of the merits of which it is not proposed to enter, but recent enquiries and events have led the Government of India to doubt whether the administration of Andamans as a penal is not susceptible with advantage of material change or whether in fact a continuance of settlement in its present shape is in itself expedient. An enquiry in this direction may be expected to yield results of special value. The committee will assemble at an early date in London and after examining the working of the prison system of Great Britain and possibly of other countries, including the United States of America, will return to India and in the course of the next cold weather visit various provinces of India and Andamans. The Committee's enquiries will have particular reference to allowing subjects, namely (1) the efficacy and appropriateness of the existing systems of prison administrations and restraint on the liberty of India including Andamans and any settlements constituted under Criminal Tribes Act 1911, (2) the possibility of strengthening reformatory influence of prison administration, and discriminating regard to treatment of criminals of different classes and ages, and (3) best means of assisting prisoners after release to regain position in society. Generally it will be the committee's duty to consider how far the methods which have been shown by recent experience in other countries, to be beneficial in the treatment of prisoners, can usefully be applied to Indian conditions, how far the existing Indian prison system is susceptible of improvement, and what step should be taken to render it both more deterrent to crime and more reformatory in its influence.

Passage to Pilgrims.

SIMLA, MAY 2.

The Government of India announce that in spite of the worldwide shortage of shipping and abnormal rise in passage rates to all destinations which in the case of sailing from Bombay and Karachi had been enhanced by lack of cargo, they have succeeded in making special arrangements for provision of ample shipping to convey pilgrims to and from Hedjaz during the current pilgrimage season at return rates not greater than those which obtained before the war. This concession will be open to pilgrims from India and adjacent Moslem countries but is not intended to benefit pilgrims from China, Java, Russia etc. The Government of India also announce that a series of sailing from Karachi have been secured where special provision has been made for reception and comfort of pilgrims from Sind, Baluchistan, North West Frontier the Punjab and Western parts of the United Provinces. These arrangements have been arrived at after protected negotiations with the shipping companies and others concerned at considerable expense. But the Government of India were determined that the Moslem community who have borne so patiently the restrictions which the war conditions inevitably imposed on Haj should be afforded special facilities for the performance of this religious duty, now that the war is over.